

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

సంపుటము. 3.

జెన్న పట్టణము 1916 నం. మే నెల 18 వ తేది గురువారము

స శ నా మ సం వత్సర వై శా ఖ మా స బ మా శ క్ర థ మ గ.

NO 40

సంచిక 40

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆచరింపఁబడు రక్తమాలిన జనించుబాధలకు కీటకమువంటి మందు. బొటపులను, నొప్పులను, గండమాలను, పుండ్లను, పొతనొప్పిలను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మకోగమాలను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

కనావధిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిశ్చయము, సహజమైనను మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. భరించునంతటి పొడరవదోషములను, మలబద్ధకమును కాళ్ళపంబంధమును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరమును. కఠినాకోగ్యమును గలగ లేదును. 16 కోపాలవర మందుటకు 4 బోళ్ళు బుడ్డిలలో అమ్ముటకు.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, చననవాడి నం. ౨ బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Feraswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

A

(REGD)

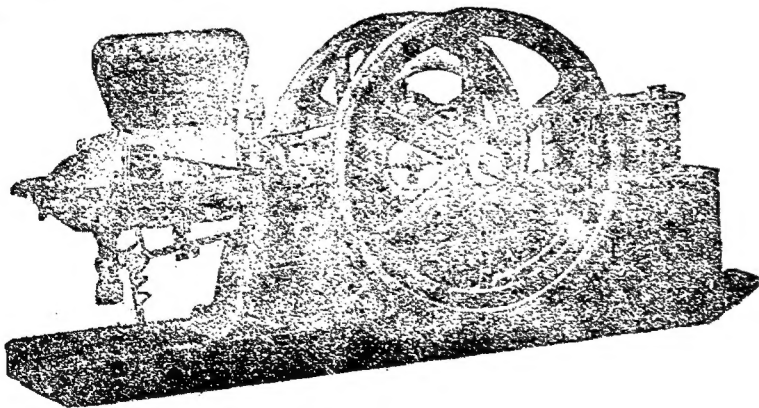
has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

“ఆమె కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.

చిన్న యంత్రసహాయము కావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయఁపబడినది. పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్ట్ కిలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అమ్మితిముగ నడవగలము.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కను న్యయములను చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. నరకు రకమువారిగా మావద్ద స్థాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయుబడును.

వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువాడు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయును.

బెన్టు అందు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్ని దినముల పరికు మాత్రమే విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు, ఎక్సర్ సైజు బుక్కులు, స్టూడెంటు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు, ఫుట్ రూల్స్ రిబ్బన్ తుండ్లు మరియు అనేకవిధములైన సామానులు సరసముగా దొరకును వలయు వారలు క్రింది అడ్రెస్సులకు ప్రాసి తెచ్చించుకొన వలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్ డ్ కో.

అనందా ముద్రాలమాధికారము, మదరాసు.

804

కాటోల్ పాదరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిడ్యలు మున్నగు క్రిమి-జంతువులను నశింపజేయును. డి. 1-1 ఆ. 0-2-3

కాటోల్ పాదరు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, వారదోహము

2-40 కట్టులుగల పెట్టె 1-3 ఆ 1-3

మాతృకాదేవి ద్యామంత చీమలను కడకట్టింపఁగల నల్లులు, నోరునాకు, పుర్రక పేటికలను చిరుటలను, కాపాడును.

సోలుమంటెల్లు:—టి. హర అందుకో.

1-11, స్క్వింగుస్ట్రీటు, బార్బిటా, మదరాస్.

గ్యాలరీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని కాగుచేయ గలగు తరగతుల నియ్యటకును మోటారుబండ్లు ఎక్కువ పని మతో గోదోభాగములు తయారుచేయుటలో అవి వెది కొలుపును స్వల్పముగానేయు రిపేరులను యాచంకముల ప్లిట్ లుక్లూని ఫోర్వర్డుముగా మోటారులలో, యూరోపియన్ కోలవల్ల నేర్పించబడును. ఇది తెలుసు మానుషులతో నేర్పించి ఆరన్న మొంటునాతిరద్దనుంచి బై సెక్సు యాక్సిండి శంకబడును, మండలకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు జూన్ నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరలవిక విద్యార్థులు మే 31 వ తేదిని గాని అంతకు ముందుగాని ధరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కొరవతో నిరసించుటకు కావలసంగలదు. ఈ క్రింద నడవారించువారికి ప్రాసికొనుదు.

(41) గ్యాలరీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

తాముకా హేనులు

గుంటూరు మండల ప్రభుత్వం గ్రంథాలయ సభ. —
ఈ సల 27 తేదీ గుంటూరు లెవాలి పురమున మిట్టవొడ్డి
పాకట ముద్దారావు పంతులు గారి యాజమాన్యము కింద వై
సభ జరుగును గాని గుంటూరు మండల సాదలి ప్రతియొంధ
గ్రంథాలయ సభ వారును వారివారి గ్రంథాలయ పక్షమున
వీలగు బ్రతినిధులను బంపుటకు అట్టివ్రతినిధుల జాబితాను
అత్యవసరము కార్యదర్శులు 25 తేదీ లోపల బంపుటకును
ప్రార్థించు.

నూజవీడు ప్రస్తుతము

(మాచి శేఖర వియోధ్యుని ద్వారా)

దేశవాద్య, మే 17:— నేడు జరిగిన నూజవీడు బ్రహ్మ కేసు విచారణలో దివాను దిగవల్లి తిమ్మరాజుగారి క్రానుప రీతి జరిగింది. వారు తమ కౌసువరీతుల నిట్లు తెలియ జేశారు:—

మొదలు పంపిన లెక్కలను 424-11-4ల కడ్డీకింద జను కట్టబడినది. ఉప్పులూరి కానుకేషయ్యగారిచే రూ. 218-12-2ల జను కట్టబడినది. వడ్డీ ఫలాచోటనండి వచ్చి వని ఇవ్వబడు తెలిసికొన్నాను. ఒకేమారు అన్ని సంవత్సరములకు కలిపి తయారుచేసి పంపిన లెక్కలు కచ్చు మొదలు మరియే లెక్కలను పంపింట్లు నాకు జ్ఞాపకము చాలదు. 1912, 1913 సంవత్సరములలో ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు నిశ్చయించబడినారు. అంతకు పూర్వము ఈ పనిని జిల్లా కలెక్టరుచేయించుటకు. మొదలు కలెక్టరుకు లెక్కలను పంపేసేమో నేను ఎరుగను. నేను 1909 కలెక్టరుగా మేనేజరుగ నియమించబడితిని. మొదలుపాటి పంపిన లెక్కలను కలెక్టరుగారు నాకు పంపివారేమో నేను చెప్పజాలను. కలెక్టరుగారు నాకు పంపిన రికార్డులలో మొదలు తాలూకు మూలము లెక్కలు ఉన్నవేమో నేను చెప్పజాలను. కలెక్టరుగారు పంపిన రికార్డులలో నేను వెదుకలేదు. నేను మేనేజరుగ నియమింపబడినప్పుడు మొదలు క్రమ సంవత్సరము మూలము లెక్కలను పంపించునని నేను గురి నాకు తెలియదు. మొదలు నేను ఎప్పుడు ఏసంఖ్యనుండి ఇచ్చుననుకొని అడుగలేదు. నేను మేనేజరుగ నియమింపబడిన పిమ్మట మొదలు లెక్కలను పంపింట్లు నాకు గుర్తులేదు. మొదలు నాకు క్రమ సంవత్సరము లెక్కలను పంపుచుండుటలేదని నేను ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి తెలియపరచలేదు. మొదలు కన్సాడేటేటు స్టేటుమెంటును పంపినప్పుడు క్రమ సంవత్సరము మొదలు లెక్కలను పంపవలయునని తెలిసికొంటిని. ప్రాతరికార్డులలో మొదలు పంపిన మూలములెక్కలకొరకు నేను వెదుకలేదు. ఈ లెక్కలను గూర్చి ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి వ్రాయలేను. మొదలుకొనగా ఇందునుగూర్చి వ్రాయలేను. అంతటితో తృప్తిచెందినాను. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారి ఉత్తరువులు నాకు పంపుదురు. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు నాకు పరణాకాసనముల నకలును పంపి నట్లు గుర్తులేదు. ప్రాతరికార్డులనుగూడ, లిఖితపూర్వకముగ గాని కట్టడముపై సాగించింపుచునని మొదలు నేను అడుగలేదు. కట్టడము సాగించింపుచునని నేను మొదలుకొని జాబులను వ్రాసివాను. ఈ కట్టడము సాగించింపుచుంట్లు ఫలానా ఉత్తరము లో వ్రాసితిని నని నేను చెప్పజాలను. ఇందులనుగూర్చి మొదలుకొని జాబులను వ్రాసి జవాబులను తెప్పించుకొని పర్యవసానమును ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి తెలిపితిని. నేను స్వయంక గ ఇందునుగూర్చి విచారించలేదు. ఇంజనీయరు పనిగూర్చి వ్రాసిన రిపోర్టులకు నకలును పంపుచు మొదలు నాకు జవాబులిచ్చివాను. ఫలానా రోజున కట్టడము సాగించింపునని మొదలు ఆజాబులో వ్రాయలేను. మొదలు వ్రాసిన జవాబులో నేను తృప్తిచెందలేదు. ఈ విషయమై పూర్తిగా జవాబీయవలసినదిగా మొదలుకొని మరల వ్రాయలేదు. ఈ మూలము కట్టడములనుగూర్చి నాకును ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికిని ప్రత్యేకముగా వ్రాయలేనని వైజవాబులో నుదహరించి నట్లు మొదలు నాకు వ్రాయలేదు.

11-2-15 తేదీన నాకు పరిశ్రేయముగ ఇందును గూర్చి మొదలు వ్రాసివాను. అది వ్రేవేటుజాబు. ఈజాబు నేను పుయ్యూరు మేనేజరు హోదాలోనుండగా వ్రాయబడియుండలేదు. అందువలన ఈజాబులో కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి సంబంధములేదు. కావుననే కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి నేను వ్రాసిన జాబులో మొదలుతొలుకు ఈజాబును ఉదహరించలేదు. మొదలు ఆరోజున ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి జాబును వ్రాసివాడేమో నేను ఎరుగను.

ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు నూజవీడును 1915 మార్చి నెలలో వచ్చివారు. మొదలుతో కలిసి మాట్లాడితిమి. వారు నాతో చెప్పలేదు. జమీందారుగారు మొదలుతో కలిసి మాట్లాడుటనుగూర్చి ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు నాతో మాచ్చటించలేదు; జమీందారుగారిలో మాచ్చటించినారేమో నేను ఎరుగను. నానుండర ఆప్రస్తావన జరుగలేదు.

ఎట్టేటు కలెక్టరుగారి దివూరిని నేను ఎరుగదును. ఇప్పుడు నాకు మాకుబడిన ఉత్తరము ఎట్టేటు కలెక్టరుగారి

దివూరిలో నున్నది. మొదలుకొని 12-2-15 తేదీని వ్రాయబడినది. 11-2-15 తేదీని మొదలుకొని వ్రాయబడిన జాబు అందినట్లుల వ్రాసివాను. అంకా నాకు వ్రాసిన తారీఖుననే మొదలుకొని ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి వ్రాయబడినది. ఈ ఎట్టేటు కలెక్టరుగారిచే వ్రాయబడిన జాబునుగూర్చి నాకు ఇంతకు పూర్వము తెలియదు.

11-2-15 మొదలు 20-6-15 వరకు మధ్యకాలములో నేను ఎట్టేటు కలెక్టరుగారిని జమీందారుగారి కోటలో ఒకటి రెండు పర్యాయములు చూచినాను. ఈ మధ్యకాలములో జమీందారుగారిలో మొదలు కలిసి మాట్లాడ నలయుననెడి ప్రస్తావనకు నా ఎదుట జమీందారుగారిలో ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు తీసికొనిరాలేదు. దేమో ఆఫీసులో కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి తెలియజేయవలయునని తలంచను. ముఖ్యము మాట్లాడినదానిని తెలియజేయవలయునని తలంచెను.

నిజము వ్యాజ్యము తాలూకు భూములకిచ్చుట విషయము లక్ష్యముచేత నేను. గతపురములను చూచుచున్నాను.

నేను దెబ్బ ఉన్నదని వ్రాసిన పత్రమున దెబ్బను చెల్లించవలసినది కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు ఉత్తరువుల నిచ్చెదరు. చెల్లించెదమని చెప్పినరొజున ఎట్టేటు సామ్రాజ్యచెల్లించగల సిద్ధిలో లేదు.

మూలము తాలూకు ఇంజనీయరు రూపాయలను ఒకవారములో చెల్లించెదమనియు, కదిలే రూపాయలను వందవారములో చెల్లించెదమనియు మొదలుకొని మొదలుకొని కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు 24-10-11 తేదీన వ్రాసివాను. వారములలో చెల్లించెదమని ఇంజనీయరు రూపాయలను 6-12-1911 వరకు చెల్లించజాలకపోయితిమి. 1911 నవంబరు మొదటివారములో చెల్లించెదమని పది నెల రూపాయలను 1914 సంవత్సరము ఏప్రిల్ వరకు చెల్లించజాలకపోయితిమి.

తేలేరు గ్రామమును గూర్చి అప్పుడు ప్రివి కాన్సిలులో అప్పీలు జరుగుచుండెను. ఈ అప్పీలును గూర్చి వ్యవహరించుటకు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి అగత్యుపలేదనియు, బ్రహ్మప సంబంధించి సంఘము మొదలు వ్యవహారమును కమిషనరీయము నవియు, ఇందులకు గాను కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు దెబ్బపెట్టినట్లు కిట్టడమునందు, వేంకటేశ్వరరావుగారి ఈ అప్పీలులో సాక్షిగా చేర్చుటకు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి ఇష్టమేదనియు, ఈ తేలేరు గ్రామమునూడ వచ్చెడి ఆ వాడును నాకు నెండి ఎంతమాత్రమును మూలము ఖర్చులకును మొదలు వినియోగించుటకునయు, కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారి సంగిన ఉత్తరువును నేను చూచినాను.

తేలేరు గ్రామమునైన కచ్చెరు ఆదాయమును మూలము ఖర్చులకు వినియోగించునని వేంకటేశ్వరరావుగారు ఒప్పుకొన్నారు. ఈ గ్రామమునైన మూలము ఆదాయము వచ్చును. ఈ ఆదాయము మూలము ఖర్చులకు వినియోగించబడిన పత్రమున మూలము సాగించుట కవత్తము.

మూలము పరిపాలనలో నేను ప్రధానసికనుట లేదు. మూలము కట్టడము సామ్రాజ్య రద్దీ కేసి ప్రివి కాన్సిలు అప్పీలు తీర్మానించబడెదరను. ఈ రద్దీ సామ్రాజ్య మూలము ఖర్చులకై వినియోగించ వలయునని మొదలు తలంచినాడేమో నేను ఎరుగను. ఈ ఏటదేల రూపాయలను మూలము పేదన రద్దీ కిచ్చెదనని నేను అడలేదు.

సి. ఆర్. తిరువేంకటాచార్యులుగారి దివూరిని నేను ఎరుగను. మూలములో పనిచేయుగూర్చి తిరువేంకటాచార్యులుగారికి వ్రాయబడిన ఉత్తరము నకలునూడ మొదలుదన్నట్లు ఉన్నది. ప్రివి కాన్సిలు అప్పీలులో వ్యవహారము మొదలు నడిపివాడు. అందులో మొదలు గెల్చివాడు. అప్పీలులో తీర్పు చెప్పబడు పూర్వము మూలము కట్టడములకై ఇంజనీయరు మాత్రమే మొదలుకొని చెల్లించబడినది.

1911 డిసెంబరు మొదలు 1914 ఏప్రిల్ వరకు మూలము కట్టడముల సామ్రాజ్య మొదలు ఏలాగున వినియోగపరచుచున్నాడో నేను తెలిసికొన యత్నించలేదు. తెలిసికొనవలసిన అగత్యము నాకు అగత్యలేదు. మొదలు నేను అప్పడప్పుడు కలిసికొని మాట్లాడుచుంటిని. ఇందునుగూర్చి ఎప్పుడు నేను మొదలుకొని అడుగలేదు.

మొదలుకొని ఈ కేసు తీసికొనవలయునని చివర పర్యాయము జమీందారు నిశ్చయించినప్పుడు నేను దేశవాద్యలో నున్నాను. అచటలేను దేశవాద్యుండి నూజ

దుకు కల్లికప్పుడు నాకు తెలిసినది. 1915 డిసెంబరులో నిశ్చయించుకొనినది. చార్జి దాఖలుచేయుటకు ముద్దయిని సమాధాన మియ్యమని అనుకుట వ్యాధ్యమని నేను తలంచెతిని. అలాగున చేయునట్లు పుయ్యూరు జమీందారుగారిలో గాని, తేలేరులో జమీందారుగారిలో గాని నేను చెప్పలేదు.

వైద్యుల కృష్ణారావు గారు కూర్చున్న సమాచార సంతకము ఒక రిపోర్టుగా వ్రాయబడినది.

కాగితముల నకళ్లు, కృష్ణారావుగారిచే వ్రాయబడిన ముఖ్యాంశములు నాకు చూపబడినవి. ఆ అంశములను నేను చదువలేదు.

సామ్రాజ్యములో ఆలోచించి కంప్లెయంటు వ్రాయబడిన పిమ్మట నేను దేశవాద్యను వచ్చితిని.

తేలేరులో జమీందారుగారు గాని పుయ్యూరు జమీందారు గాని చార్జి దాఖలు చేసిన రోజున ఇచ్చటికి రాలేదు. చార్జి దాఖలుచేసిన తర్వాత ఒక పర్యాయము తేలేరులో జమీందారుగా కచ్చెటికి వచ్చినది విన్నాను.

రాజుగారి థిల్లి పట్టాభిషేక సహోత్సవము జరుపుట కై నూజవీడులో ఏర్పడిన సంఘములో నేను పట్టుడను. వేంకటేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులు. రాజుగారి పటమును పంపిణీ సుందరు విషయమై జమీందారులకును ఈ సంఘము వారికిని తెలియజేయబడినది. జమీందారులందరూ ఒక పటము ఉండెను. సంఘము వారియొద్ద మరెయింకటికలదు. పంపిణీ జమీందారుల నెయింకిరి. అప్పుడు చెప్పింట్లు జరుగుననెడి భయము పుట్టలేదు. లేదు. నేను ప్రమాణముచేసి చెప్పుచున్నాను. వేంకటేశ్వరరావుగారు ఆ పంపిణీలో తమ పటము నుంచి, జమీందారులు పంపిణీచేయవలసినది. మేము వారికి ముందుగనుంటిమి. పోలీసువారిని రమ్మరి ఎకరైన కలుకు పంపివారేమో నేను ఎరుగను. ఒక గంటకుపాటు జమీందారుల నాకరులకు మా సంఘము కత్తు నున వేంకటేశ్వరరావు పంపుటగారికి వా గ్యాడములు జరిగెను. జమీందారులలో ముఖ్యుడైనది నేను చెప్పజాలను. తేలేరులో జమీందారు గారు కూడా ఉండిరి. జమీందారుల నాకరులందరూ పాటులు గలవు. వారిని మునిదప్పి మోగించెదనని మేము భయపడలేదు. ఆనాడును ఏ జమీందారునాకరులో నేను చెప్పజాలను. నాకు గుర్తులేదు. మా సంఘములో వేంకటేశ్వరరావు పంపుట గాని ముఖ్యము. నాకు ఇంతకుంట్లు ఎక్కువ జ్ఞానము లేదు. పుయ్యూరు జమీందారుగారు అక్కడలేరు. అప్పుడు నాకు మైచార్జీలో నుండిరి. 1913 సంవత్సరము 1-వ అక్టోబరునుండి నూజవీడులో నున్నాను.

తేలేరు రాజుగారు పరణాకాసనములను వ్రాయలేదని మా జమీందారు గారి జాకేషన్ కి గాను పాటుకట్టి గారునుతగవు లాడుచున్నారు. 29-4-15 తేదీన మా జమీందారుగారు ఎట్టేటు పరిపాలనలోనికి వచ్చేవరకు మూలము పరిపాలనను గూర్చి విచారణచేయుచున్నాను. నావ్యాసా విచారింపుటలేదు గాని నాకువీరు ఇందునుగూర్చి చెప్పిలే వినినాను. ఫిర్యాది ద్వారా విచారణ జరిగినది. మూలము సామ్రాజ్యము ఏలాగున మొదలు ఖర్చు చెల్లుచున్నాడు అనే విషయమునుగూర్చి తెలిసికొనుటకై మా జమీందారుగారు పుయ్యూరు నుండి వచ్చి వారు. ఈ విషయమై విచారణచేసి పర్యవసానము తెలియజేయునని ఫిర్యాదిని నియమించినారు. ఇంతిప్పుడు చేయుచు చేయలేదు.

1918 సంవత్సరము నవంబరులో ఫిర్యాది మూలములో ఉద్వేగమును చాలించుకొన్నాను.

ఉయ్యూరు జమీందారు గారి వివాహమునకు కావలసిన ఏర్పాటులను చేయుటకు వాడే గాను జమీందారు గారు తనను కోరినయెడ కాబట్టి 1914 జనవరి నెలవరకు నెల వసంగవలసినదనియు 15-11-18 తేదీన కృష్ణారావు గారు మొదలుకొని వ్రాసికొనిరి.

ఈ సంగతముల నెవరేమో అబద్ధమో తెలియజేయునట్లుల కోరుచు ఒకవేళ కృష్ణారావుగారు జమీందారు వివాహమునకు తగిన ఏర్పాటుచేయుటకు కావలసిన యెడల మూలములో పనులు నష్టమైనను ఒప్పుకొని వారిని పంపుటకై సిద్ధముగ నున్నామనియు మొదలు నాపేర వ్రాసెను. జమీందారుగారి పెండ్లిజరుగుటకై కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు, కలెక్టరుగారు ఇంకను ఉత్తరువులను సంగ్రహించెదమని, ఎప్పుడు జరుగునని తెలియదనియు, వివాహమునకు కావలసిన పను లొకను సాగించింపున లేదనియు, ఎట్టేటుకింద అనేకమంది నాకర్లు గలరనియు, వారిచే పనులకు నెరవేర్చుకొన గలరనియు, కృష్ణారావుగారు వచ్చి చేయవలసిన అగత్యము నాకులేదనియు తెలుపుచు 18-11-18 తేదీన నేను మొదలుకొని వ్రాసివాను. అదైన నెలవు నిరాకరింపబడినది

ఆంధ్ర కృష్ణారావుగారు తిరిగి నెలపు దరఖాస్తును మార్దయికి పంపుకొనుచు, నెలవొసంగని పక్షమున నోచినదల కొను చుక్కానుని వ్రాసినది.

ఆంధ్ర కృష్ణారావుగారు నెలపుదరఖాస్తును గలనను, మూలము బాగుపడుటకును రాజీనామా పంపింపించితిమి. ఇందుచే కృష్ణారావుగారి నెలపుదరఖాస్తుమీద ఆంధ్ర వొసంగబడినది.

కృష్ణారావుగారు మార్దయమైన జమీందారుగారికి చాడీలు చెప్పించుటకు, జమీందారుగారికి మార్దయికి విధానము, ఫిర్యాదు పని చాలించుకొన్నతర్వాత ముఖ్యముగ మార్దయమైన చాడీలు చెప్పజేయవలెనని నేను చెప్పబాటును.

1915 మార్చి నెలలో మిష్టాఫరును మైసూరును చూచుటకై ఫిర్యాదు ఉదకమండలము వెళ్లెను.

నేను నూజివీడు వచ్చిరావడిగ ఈమూలము అద్దె ఇంటి యందు ఉంచబడుచున్నది. ఈ ఇల్లు మేదూరుపట్టణ విభజనలో మిష్టాఫరునువలన వచ్చినది. ఇల్లును భారీచేయవలయు మిష్టాఫరుం ఎట్టేటువారు మార్దయికి రిజిస్టరునోటీసు ఇచ్చినపంక తి నాకు తెలియదు. కృష్ణారావుగారి కుటుంబము ఆ నోటీసు పంపబడినదకుట అబద్ధము. ఆకింజల్లి దేవస్థానముయొక్క ధర్మ కర్తృత్వమును వుయ్యూరుజమీందారుగారికి వదలుదని మిష్టాఫరుం మైసూరు నడుచుటకై నేను కృష్ణారావుగారును పంపబడితిమి. వుయ్యూరు జమీందారుగారు కృష్ణారావుగారి నెందులకంటి నేను ఎరుగను. వేంకటేశ్వర రావుగారి ఇంటిలో నుండి వెళ్లగొట్టవలయునని నేను మిష్టాఫరుం జమీందార్లతో అంజేయ. నేను ఎంకింతవరకు కృష్ణారావుగారు కూడా అనలేదు. నోటీసు ఎందుకు పంపబడెనో నేను చెప్పబాటును.

ఈ ఇల్లుతప్ప నూజివీడులో మూలము వెట్టుటకు యోగ్యమైనది మరియొకటిలేదు. నోటీసుప్రకారము ఈ ఇంటిలో నుండి మూలము తీసివేసిన పక్షమున ఇక మూలము మరియొక ఇల్లులేదు.

మల్లిఖార్జునరావుగారి యొక్కగారి, ప్రసాదరావుగారి యొక్కగారి దస్తూరిలను ఎరుగను.

చానుర్తి మల్లిఖార్జునరావుగారు నూజివీడు కావరకు దేవస్థానమును ఎరుగను. 1909 నెలమొదలు నేను నూజివీడులో నుండిన. నూజివీడులో ఏ ఇంటినుండు ఆయన కాపురము చేయుచున్నది నేను ఎరుగను. నేను మార్దయ ఇంటిలో ఆయనకు చూచినాను. ఎన్నిసార్లు నేను చెప్పలేను. 1909 మొదలు 1918 వరకు నూజివీడులో మార్దయ ఇంటియందున్నాడని నేను చెప్పబాటును. బొంబాయి ఇంజనీయరుగల విద్యవర్ధమంతులకై వెళ్లినటులు నాకు తెలియదు. ఎన్నోసార్లు బొంబాయిలో ఉండెనో నేను ఎరుగను. ఎన్నికర్తావలయు నేను ఆయనకు చూచితి నో చెప్పబాటును.

ఈవిషయములో నాకు భావకేంద్రీతక్కును.

నీతిరాజు ఫట్టాబిరామయ్యగారు ఇప్పుడు వుయ్యూరు కాదా గుమాస్తాగా నున్నాడు. ఈమడి వూర్వయ్య పీరు చానుర్తి మల్లిఖార్జునరావుగారిద్దర పిజ్జంటుగా నున్నారని నేను ఎరుగను. మల్లిఖార్జునరావుగారి భూములను చూచుచున్నారనే సంకలకూడా నేను ఎరుగను. ఆయన చాలించుకొన్నాని నేను ఆయనకు పోగొట్టలము చేయలేను.

రంగారావుగారు రంజులకు పికించి వెంకటేశ్వరరావుగారికి కొంతవరకు జేయునటులు నేను బోధించలేదు. జమీందారుగారి జువీకల్లీ గారంద్ల వెంకటేశ్వరరావుగారు రంగారావుగారును కొనిగారు. మేముగారి మాజమీందారుగారి కల్లీ గారుగారి ఈరంగారావుగారుగారికి వ్యాజ్యము చేయుచునని వెంకటేశ్వరరావుగారి భయపెట్టుచుండుటలేదు. మాజమీందారుగారుగూడ భయపెట్టుటలేదు. నేను ఎన్నోసార్లు భయపెట్టలేదు.

ఇంకను నామీ క్రానుపరీక్ష కాలేదు. తల్లి తిరిగి విచారించబడును.

దక్షిణాఫ్రికా పోలీసు ఉన్యోగి.

బొంబాయి మే 17:—బ్రిటిషువారి పరిపాలనములో విశేష కాలమునుండి యున్న ఇ. మాతే అను డచ్చి దేశముకు దక్షిణ ఆఫ్రికా, పోలీసు సిబ్బందిలో నుండెనయ్య, వై యధికారుల కెంత లేకయే యతియు అగ్రస్తునెలలో ఆసిబ్బంది విడిచిపెట్టెననియు, పిమ్మట బొంబాయి పి. వి.డి. ఆఫీసుల కాసంగతి తెలిసి చాని అరెస్టుచేసి బొంబాయి విడిచిరని యు, తెలిసియే యున్నది. బొంబాయి మేజిస్ట్రేటుగారు చాని 15 రోజులలో దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పోవలసినదని ఆజ్ఞాపించి, నిబంధనల ప్రకారము ఆజ్ఞాపకపత్రము నొక దానిని బొంబాయి గవర్నరు గారికడ పంపిరి.

గ్రంథ స్వీకారము

ఆంధ్రసంక్షిప్త లిపి లేఖనము.

సంక్షిప్త లిపిలేఖనము పత్రికా నిర్వహణ సాధనములలో ముఖ్యమైనది. ఆంగ్లభాషనుంచి సంక్షిప్త లిపిలేఖనము నిర్మించి, పత్రికా ప్రచారమునకు తోడ్పడిన నందరినామ పట్టిక ను, స్టాను డిప్లొమాను మున్నగు మహాశయముల తచ్చావిత్రీయ నందు నుపేక్షిద్దము. పట్టుకు జన్మించి, యిప్పటికి నూరేండ్లు గడచినవి. బాగు సంక్షిప్త లిపి గ్రంథమును ఆరంభమునందు 1887వ సంవత్సరమునందు ప్రకటించిరి బుద్ధిమంతుల నిరంతర కరికెనువలన కాలాంతరమునందు పట్టుకు సంక్షిప్త లిపియందు దెన్నియో మార్పులు చేయబడుచు వచ్చెను. రాను రాను, తదితరులు మూతన పద్ధతుల సాధారణము చేసికొని వారును నూతనలిపి నిర్మించి లేఖనల కష్టములను తగ్గించుచు వచ్చిరి. ఆయాలిపుల మంచిచెడ్డలనుగారి కృత్యా సముదాని ఇక్కడ మేము వివరించుటకు బూతుకొన లేదు. కాలాంతరమున నెంకలెచ్చి లిఖించు నిర్మించుచు వచ్చిన అతియందు సంక్షిప్త లిపిని లోకమునకు ప్రసాదించి అతిమర్రికా తయిని భండభండారములచే క్రిందిపడుచున్న పట్టుకు మహా శయమున వద్దతియే జగద్వాస్తవమై వర్ధిల్లుచున్న దనటకు, బారి వద్దతి నలంబించుచున్న బహుసంఖ్యాకులకు లేఖనమును, తిక్కతోకలంబులు ప్రయోగించుచున్నటులకొనిది సంక్షిప్త లిపి గ్రంథములును, ప్రతికలును వారాగ్రాములు.

యన దేశమునందు ఆంగ్లభాష పత్రికా ప్రచారమునకు వచ్చు సాధన సౌకర్యములు దేశభాష పత్రికలకు లేకుం చెప్పట యతిశయోక్తి కానేరదు. పాశ్చాత్య దేశములందలి కల దేశభాష పత్రికల స్థితి మనపత్రికల స్థితి సంకృష్టికము కాదు. పత్రికానిర్వహణ సాధనములు పాశ్చాత్య దేశములందునలె మన దేశమునందు ఉన్నట్టిలేవు. చారితున్న సౌకర్యములును, సాధనసౌకర్యము లేకు. అతియందు వారికుండిన కష్టపరంపరకాలక్రియమున పోయి పత్రికాప్రచారమునందు ములభస్థితియేపడినది. భరతేశ్వరును నందలి దేశభాషపత్రికలకు వర్తమానకాలమునందు ములభ స్థితిని బడయుచున్నది. వివిధభాషలయందు సంక్షిప్త లిపిగ్రంథములు బయటజేయబడుచున్నవి. వందలకొలదిలేఖనముల తర్వాత్య నభ్యసించి పత్రికాప్రచారమునకు పాటుపడుచున్నాడు. మహారాష్ట్ర, ఘాట్నర్, పంజాబీ, కంగభాషలందును, బాగిదాంధ్ర భాషలందును సంక్షిప్త లిపిగ్రంథములు ప్రయోగము లైవి.

వివిధభాషలలో సంక్షిప్త లిపి గ్రంథములను ప్రయోగించుచున్న భాషాభిమానులు చింత్యరణీయులు. నిరంతరకరికెనుచేసి ఆంధ్ర దాగివిధ భాషలందు సంక్షిప్త లిపి గ్రంథములను వ్రాసి ముద్రించిన మంగు శ్రీనివాసరావు పంతులు ఎస్. వి. పి. ఎస్ గారు తమభాషాభిమానులకును వందనీయులు. సంక్షిప్త లిపి లేఖన ప్రయోజనములను పాశ్చాత్య దేశములనలె మనమంత వరకును గ్రహింపలేకుండుటయే, నేటివరకును ఆంధ్రభాషయందు దట్టి గ్రంథములు వెలువడకపోవుటకు కారణము. ఆంధ్రభాష యందు సంక్షిప్త లిపిలేఖనము లేకపోవుటవలన, ఆంగ్లభాషావ్యాసములవలె ఆంధ్రభాషావ్యాసములను ఎప్పటి కప్పుడు ప్రయోగించుటకు పీటలేవున్నది అట్టిగోపము శ్రీనివాసరావుగారి గ్రంథములను విచారణకును కవకాశ మేర్పడినది. చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకుల శ్రీగ్రంథ మద్రాసుభువనభరించియు అయిదువందల రూప్యములను, మూడుశతముల గ్రంథకర్త కిచ్చియు తమభాషాసౌఖ్యమును, బాధ్యభావమును వెల్లడించినాన్నారు. వర్తమాన కాలమునందు తగిన ధనసాహాయ్యము లేదే గ్రంథకర్తల కిక్కడ సఫలము కాజాలదు. చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకులను, మహాదానాథమును నగు వెంట్లండు ప్రభువు వారు వెల్లువకు దయచేసినప్పుడు, గ్రంథము నామూలగ్రంథము పరిశీలించి గ్రంథసౌమ్యలైరి గ్రంథకర్త పీరి కీయమూల్య గ్రంథమునంకితులచేసి, ప్రజల, గ్రంథకర్తల ప్రభుభక్తి విశ్వాసములను సాధక పరచినంతవరకై యాంధ్రభాషాభిమానులు వారికి కృతజ్ఞులు.

సంక్షిప్త లిపి నిర్మాణము ములభ సాధ్యము కాదు. అది యందు భాషాభిని నిర్మాణము పడినకష్టములు వాడగ్యయేతిహాసములకు నుపకర్తము. భాషాభినినిర్మాణము కుండిన కష్టములే సంక్షిప్త లిపి నిర్మాణమునెంతోగ్రాహ్యమున్నది. లేఖనలసౌలభ్యము నకు లిపియేర్పడినది కాని, లేఖని కంతరాయము కల్పించుట కర్పడి యుండలేదు. ఈకర్తావర్తము సంక్షిప్త లిపిలేఖనమునకు సార్థకమైనప్పుడే దాని ప్రయోజనము లేఖనము పొందగలను. ఇందుకు సంక్షిప్త లిపియందును సంపూర్ణమును, కాస్త్రుచోదితము

నగు కట్టుబాట్లు ప్రమాదరహితమైన విధివిధానము, త్వరితముగ వ్రాయుటకు పిల్లలను ముఖ్యోపాయములును ముఖ్యములు. శ్రీనివాసరావు పంతులుగారి నియమములను పాటించి తమ గ్రంథమును రచించిరి. మొత్తముమీద పీరు పట్టుకు వద్దతి నవలంబించినను అతవరమై నవ్వుకొల్పకు సందర్భానుసారముగను, ఆంధ్రభాషాచరితముగను, మూలము చేయుచువచ్చిరి ఆంగ్లభాషయందు తమను వాడుకలోనుండు పదములకు క్రమమైన సంక్షిప్త ప్రమాపములను వ్రాసి ఎక్కడలేకుండ పదవర్ధములను విధముననే శ్రీనివాసరావుగారును పుస్తకము చివరకు బోలేడు పదవర్ధములను ముద్రించివారు. ఆంధ్రభాష సంక్షిప్త లేఖనము నభ్యసించుటకు ఆంగ్లభాషాపరిచయముగారి, ఉపాధ్యా యుని సాహాయ్యముగారి యవసరములేనంద, పత్రికాసంకలము పుస్తకమున కలదు.

సంక్షిప్త లేఖన గ్రంథమును రచించి శ్రీనివాసరావుగారు ఆంధ్రులకు సమర్పించిరి. దాని నభ్యసించి, లేఖనము పొందవలసిన భాషను ఆంధ్రభాషయందున్నది. తగినంత భాషాభిమానులను సంక్షిప్త లిపి లేఖనము నభ్యసించుటకు ప్రయోజనముండవలదు. మహా శభలయందు దత్తవర్ధమయి వారి యువవ్యాసములను సంక్షిప్త రూపముగ వ్రాయుటతోడనే లేఖనల కార్యభారము తగ్గుదు. వారి యువవ్యాసములను ప్రయోజనార్హముగ సంకల్పముగ వ్రాయుట నలంబుపడుటకు క్రమమై పంపలేదు. ఆంధ్రభాషకు లీతరణమున శ్రీనివాసరావుగారు కరిగించిన యవకాశములను పూర్తిగ వినియోగించుకొని, సంక్షిప్త కలిపిలేఖనము నభ్యసించి ఆంధ్రపత్రికల ప్రచారమునకు తోడ్పడి, దేశోద్ధరణమునకు పాటుపడ సాగితియు. వెల్లువ పోలీసు ప్రయోగించు మూలములో పనిచేయుచున్న గ్రంథకర్తలకు వ్రాసిన పుస్తకములు దొరకును.

విజయం కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదారులను చేర్చు వారల కీక్రింది విధముగ ప్రతిఫల మీయబడును.

సాధారణ ప్రతిఫలము.	
దినపత్రికకు సం॥ర చందా చెల్లించిన చందా	
15-0-0 దారుకు	2-0-0
„ 6 మాసముల 7-8-0	„ 1-0-0
„ 3 „ 3-12-0	„ 1-8-0
„ 1 „ 1-4-0	„ 0-2-0
వారపత్రిక సం॥ర చందా	2-8-0 „ 0-8-0

ప్రత్యేక బహుమానములు.

1916 వ సం॥రము దేశంబును మాసాంతములోపల ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదారులను చేర్చగలిగిన ప్రతిఫలముల పై కట్టికో కనుపరచిన ప్రతిఫలము మాత్రమే గాక, ఈ క్రిందివిధముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదారులను చేర్చగలిగినవారికి	50-0-0
50 „ „ „	20-0-0
25 „ „ „	8-0-0

ఏవరును రెండు నెలలలోనైన 25-గురు చందాదారులను చేర్చగలిగినవారికి

సాము చెల్లించినవారు మాత్రమే చందాదారుల నెన్నబడుదురు. వారపత్రిక చందాదారులు, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులు, ఒక్క చందాదారులను; దినపత్రిక ఆరుమాసముల చందాదారులను ఇద్దరుగను; సంవత్సరపు చందాదారులను నలుగురు చందాదారులుగను నెన్నికొనబడుదురు.

చిత్తగించవలయును. వ్యవస్థాపకుడు.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల న్యవహరములు

ప్రత్యేక కమిటీవారి నిర్ణయము

కలకత్తా కళాశాల ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయము.

కలకత్తా మే 17:—కలకత్తా రాజధాని కళాశాలలో ఈవర్ష జరిగిన గండ్రోగోళమునుగూర్చి ప్రత్యేక కమిటీవారు విచారించి పంపిన నివేదికను బానిస ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును ఈదినపు “గెజెటు” పత్రికలో ప్రకటించబడినది. ప్రత్యేక కమిటీవారి న్యాయమూర్తి సర్ ఆనుతోమముఖర్జీ (అధ్యక్షుడు) డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. చార్లెస్, సి. డబ్ల్యు. పీక్, రజరెండు జె. మిచెల్, హేరంబచంద్రమిశ్రా గారున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము.

జననీ మానవజాతి జరిగిన గండ్రోగోళమునందర్యులను కొందఱుచేరి ప్రవృత్తిగారినిగూర్చి కావలసిన అభ్యుదయము చేపట్టి అత్యధికమున ఉత్తరము చేసినది కమిటీవారు నమ్మించున్నారు. కొందఱు ఓటస్ గారి వైబడిన సంకలినిగూర్చి చెప్పుచు ఆలోచన జరిగించినవారిని కఠినముగా శిక్షించవలయునని కమిటీవారి భిక్షాను పడియున్నాడు. ఈరెండు విషయములనే చూచి కళాశాలలో క్రమమయిన శిక్షణను లేదనియు, విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులయొడ భూభక్తులతో నుంచుట ప్రవృత్తిగారికి సహాయపాధ్యాయులను చేతగాదనియు చెప్పబడునందర్మములేదు. ఈరెండువిషయముల నవలంబించి మితికొనినదిని యోచించవలయును. ప్రత్యేక శిక్షణము నొకదాని నేర్పవలయుట ఇప్పుడొసరదు లేదు. ఓటస్ పండితుల బాధించినవారిని విద్యార్థి విచారణాసంఘముతో జేరి అల్లరులు చేయవారిని కళాశాల నిర్వాహకులే శిక్షించు ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును. కమిటీవారు తెలుపుచున్నారు. కలకత్తా ప్రభుత్వమువారు అట్టి యభిప్రాయమునే కలిగియున్నారు.

కళాశాలయందలి శిక్షణావిధానమును గూర్చి కమిటీవారుకాగ్రహించి విచారణచేసిరి. ఈవర్షవిద్యార్థుల స్పృహయనులందు దేశసంబంధములగు భిక్షానుమును, రాజకీయ విషయములను ప్రవేశించి వారిచున్నవలెను నున్నతముగా జేసినది. తమకు గొన్ని మాటలు గలవరయు, ఆమాటలు తమ అనుభవమునకు వచ్చుట తప్పదనియు వాదించుట ప్రారంభించిరి కాన ఆమాటలతో తమకులపూచి చూడ తెలిసికొని లేక పోయిరి. వారియందు ఉపాధ్యాయుల యొడ భూభక్తులు నున్న యగు చున్నది. మనస్సులను దేశింపజేసి తిరుగు బాటులను గూర్చుకొందలి బోధనము, పాఠశాలయందలి విద్యార్థుల తిరుగుబాటులను గూర్చి ప్రతికూల విద్యార్థి కక్షపాతముల బూని ప్రాయశ్చితమును ఇట్టివిధిక గారముల కలగుచున్నది. కళాశాల ఉపాధ్యాయులలో రాష్ట్రీయ, ఇండియను స్వీయలను విభజించుచుండును, యూరోపియను ఉపాధ్యాయులకు భారతీయ విద్యార్థులకు పాఠకుడగుట పాఠకులగుట కారణములని కమిటీవారు యాచించుచున్నారు. ఉపాధ్యాయులకును విద్యార్థులకును పాఠకుడగుట పాఠకులతో ఉపాధ్యాయులు తమ శిష్యులను కట్టుబాటులతో నుంచుకొనగలగ వలయును, విద్యార్థులు మతంత నున్నతములపై చెలరేగుచుండుటయు దట్టనియచ్చును. ఉత్తరగ కారణములైన విషయములను కమిటీవారు బాగుగా జర్జించి చెప్పినది గర్వముగా రును సభ్యులును నమ్ముచున్నారు.

ఈ గండ్రోగోళము సందర్భమున కమిటీవారు 12 నిశ్చయముచేసిరి. అన్నియు ప్రభుత్వమువారిచే యోచించబడినది. రాజధాని కళాశాల నిర్వాహక సంఘమువారి ముప్ప అందు ప్రభుత్వ ప్రాతినిధ్యమును, ప్రజాప్రాతినిధ్యమును వృద్ధిచేసి ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలకును మతంత సంబంధము ముగియునుచు కమిటీవారు నూచించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారును దీని నంగీకరించిరి. ఈనిశ్చయము అనుచరణమునానికి దెచ్చుట ఇప్పటి నుండియు ప్రయత్నించుచున్నది. కళాశాలలో అంతర్భాగముల ఏర్పాటును గూర్చి కమిటీవారు నూచించిన నిశ్చయము, విద్యార్థి విచారణాసంఘములందు ఎన్నిక జర్జించి ముగియును విషయమును ప్రభుత్వమువారికి సంగీకరించిరి. ఈనూచనలను ప్రవృత్తిగారికి, కళాశాల నిర్వాహక సంఘమువారికి నిశ్చయములతో పంపించును. కమిటీవారు నూచించిన 12 నిశ్చయములలో రాష్ట్రీయ ఇండియను స్వీయలనుగూర్చి తెలుపుచున్నది ఉపాధ్యాయులను ఈ స్వీయలను సందర్శించును నియమింపక జేరికొని గూర్చి పదవులయందు నియమించును ముందరిది వారు నూచించుచున్నారు. ఈ విషయము చట్ట

సర్వము కమిషన్ వారును సాధనముగా యోచించిరి. ఈ కమిషన్ వారి నిశ్చయము నయ్యునకు ఏవర్షము తీసికొనుటకు వలయునది. యూరోపియను పండితులను విద్యార్థులకును పరస్పర సంబంధము తెల్పుచున్నది అన్యోన్యము రాగమునుగూర్చుట, యూరోపియను పండితుల రాష్ట్రీయమును బాగుగా నేర్చుకొనుటలు చేయుట కుంచి. ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు చట్ట ఇన్స్టిట్యూట్ డైరెక్టుగాలితో కలసి యోచించును. ప్రవృత్తిగారి విద్యార్థులతో కలసియును గింపవలయునని కమిటీవారు నూచించిరి. ఈ కళాశాలయందలి ఇద్దరు పండితులు బర్నార్ గారు డీన్ గాను నియమింపబడినది, ఇండియ ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరములను బంపిరి. ఏక చోగానే కమిటీవారునుచన ననుసరించుట ప్రవృత్తిగారికి వీలేవును. ఇతర కళాశాలయందు ప్రవృత్తిగారు పండితులయెవల వారిని బదిలీచేసి కలకత్తా రాజధాని కళాశాలకు రావించుట నను నూచనను ప్రభుత్వమువారు రామోదించుచున్నారు. విద్య విద్యార్థులయందును పట్టభద్రులై విద్యార్థిభావమునందు ప్రవృత్తిగారు నుచోపండితులను రాజధాని కళాశాలలో నియమించు నూచన బాగుగా నున్నది దొరతనమువారు తమయచున్నారు. దీనివిషయము తమచర్య తీసికొనవలెను. కళాశాల భవనపు కంచలతోను మాటలతోను అల్లరులు జలుగుతుండ నుంచుటలు కట్టడమున కొన్ని మాటలుచేయు నిశ్చయము ప్రభుత్వమువారు రామోదించిరి. ప్రవృత్తిగారు కళాశాల నిర్వాహక సంఘమువారితో యోచించి వారినుచనలను ప్రభుత్వమువారికి బంపుకొనవలెను. విద్యార్థులయందు శిక్షణాలోపమును గూర్చి పత్రికల ప్రాతినిధ్యము కమిటీవారు విజ్ఞుచుచున్నారు.

విద్యార్థులలో విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయుల కట్టుబాటుతో నుండి విషయమునుగూర్చి పత్రికలు ఆశ్చర్యముగా వ్రాయుచుండుట ప్రభుత్వమువారు కాసింపవలెను విద్యార్థుల పూర్ణాభిప్రాయములను తెలియబడుట కర్తవ్యము. ఒక సంఘమును స్థాపించుటవలన ఈ ఉపద్రవము తొలగగలదు. అప్పుడు పాఠశాలలోపమును పత్రికలలో ప్రకటించుటకు వీలుండదు. దీనిని ప్రభుత్వమువారికి సంగీకరించిరి. కలకత్తాలోని పత్రికల కన్నిటికిని ఈవిషయము తెలుపవలెను ఇంకను సంకుచితభావములు గలిగిన బాహరకవులను గూర్చి పత్రికలలో ప్రకటించుటవలన గలగు అసర్థులను పత్రికానిర్వాహకులెవరుగని గర్వముగాను నమ్ముచున్నారు.

ఈడెక్ హిందూ హోస్టలు.

ఈడెక్ హిందూహోస్టలును నిర్వహించు విషయమును గూర్చి కమిటీవారు మే 11 న నిశ్చయించుట తెలిసియున్నది. హోస్టలుల స్వయంపరములనుగూర్చి గత్యుద్ధాగము ప్రత్యేకముగా యోచించును. కళాశాల ముఖ్యప్రక్కల నిర్మించుకొని కమిటీవారు నూచించిరి. 10 సంవత్సరములక్రితము కళాశాలను ఇంగ్లీషులో విద్యుపవలయునని యోచించిరి గాని అప్పుడెందులతో నిలిపివేసి ప్రస్తుతకళాశాలభవనము వృద్ధిచేయు సయకట్టి. పూజలు తయార చేయబడినది. కొన్ని ప్రాత్యుండరములను నూచి నిర్మించిరి. గర్వముగాను ఈ విషయమునకు సంబంధించిన కాగితములను జూచి ప్రస్తుత మేము చేయుచున్న యోచించును.

అంగ్లోఇండియను రిక్రూటింగు

కలకత్తా మే 18:—మృత్యు డబ్ల్యు. సి. మాజిగారి యాచనాన్యాయములకు కలకత్తాజరిగినది. అందు అట్టిగనక గారి డబ్ల్యు. చార్లెస్. మృత్యువారు కలకత్తానందే యెవని ఇంకను చేచు ఒకప్పుడు అప్పుడు అప్పుడు (ఆ గాత్రపు) క్రూర్యులు ప్రాతినిధ్యము లేదు. ఇప్పటికి 370 అండ్ ప్రెస్టులుజేరుచు మరల చేర్చబడ్డది. మరల 12 మంది శిక్షణపంపబడిరి. జమలోపును యి సభజరిగియును 43 మంది యాధ్యయ జేరుచును ముందును మరల చివ్వి. పోషకమునూచు నీ బిచ్చు కళాశాలయందు నొక సభ జరిగినది. సభామందిరమునంద్ 43 మంది యాచనలతో ధీమాచిరి. వెన్యమునజేరుటకు నుంచున చివ్వి. యాచనలతో వాచిత పం చేయుచున్నది గాని ప్రెస్టులుజేరుట ఇంకనుయుగా దుగలు మరలచేచి చెప్పవలెను వాదించుటలేదు. ఇప్పుడు ఆయుధములను వెనుకనువలించుటవలన వారిని విజయించుచే ఈమృత్యునికలము నుంచుచున్నది.

భార్యసెంటు జార్జి గెజెటు

ఎస్. ఇ. మార్టో లేంజుగారు సెలవునొనర్చునంత వలకును అర్థమేరియో ఎగ్జికోలగాను గుంటూరు జిల్లాకలక్టరుగను, జిల్లామేజిస్ట్రేటుగను నియమింపబడిరి.

సివిలు అసిస్టెంటు సర్జను మంగారు కురియన్ వరుగీను ఎమ్. డి. సి. ఎమ్, ఎమ్. ఆర్. సి. ఎన్, ఎల్. ఆర్. సి. సి. డి. సి. హెచ్. గారు కర్నూలుజిల్లా వైద్యారోగ్యోద్యోగులుగా నియమింపబడిరి.

కర్నూలుజిల్లా, నంద్యాల జిల్లముల కలక్టరు ధానుగు జార్జిరూతర్ ఫర్మ వి. సి. ఎన్. గారు, ఎ. సి. డి. ఫ్ గారి స్థానమున విశాఖపట్టణము ఏజెన్సీ, కోరాపుట్టి జిల్లముల కలక్టరుగా నిర్ణయింపబడిరి.

ఇండియా గెజెటు ప్రకటనము.

జేమ్స్ ఆర్మబాల్ గిల్ల గారును, జేమ్స్ పేలము మెక్ ఫర్లేను గారును, యదగతు వలెటీయారు గార్డులలో సెకండు లెఫ్టినెంటులుగా నియమింపబడిరి.

లెఫ్టినెంటు కర్నూలు ఇ. హెచ్. వై. వి. ఎమ్ ఎన్. గారు మార్చి సివిలు సర్జనుగా నియమింపబడిరి.

సర్. హెచ్. ఎన్. ప్రేజుగారు స్థానమున గర్వము జనరలు గారు జేమ్స్ వైచ్చున సిమ్సునుగారి సార్వే ఆర్కింగు కాన్స్టేబులుగా చెప్పి ప్రవేశపెట్టెనందు నియమించిరి.

చెంగల్పట్టు జిల్లానందలి ఈక్రింద గువహరించిన గామీయాయుగులనుండి దొరతనమువారు వారిచ్చిర యివామ భూములను తీసికొనుచున్నారు.

జమ్మకాడు, నేలంబరి, వింజముబాకం, సెంగారు, కమ్మలంబట్టు, పాడుండవాకము, మానుమంఠాయి, కోదిలూటంకలు.

జె. గోదందరావుగారు ఆనానికాలాకా బోర్డు సభ్యులుగా మరల నియమింపబడిరి.

నుజేవార మేజర్ సయ్యదు ఉమార్ సాహెబు బహదూరుగారు నైదావేట తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

జి. నున్నారాయమొదలియారుగారు ఛక్రిపురతాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

గుంనూసతాలూకా బోర్డువారివలన అనంతరామ రథోగారు జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరు గుంనూరు తాలూకా బోర్డు వైశువేసికేంటులుగా నిర్ణయింపబడిరి.

శ్రీ రాజా వల్లిపాడు వేంకట నారాయణారాజుగారు కాకినాడ తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

కర్రేపాటి తిరుమలరాయుడు పంతులుగారు తెజవాడ తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

పేలము తాలూకా బోర్డువారిచే ఎన్. పుంగలము వెంకమాల్ పిల్ల అన్నయ్య గారు పేలము జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగా నిర్ణయింపబడిరి.

విశాఖపట్టణము రేంజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు, వి. నారాయణమూర్తిగారి స్థానమున సి. హెచ్. వెంకటేశముగారిని నియమించి నారాయణమూర్తిగారికి ఇన్స్పెక్టరుగా రొక నెల ప్రిలిమినరీ సెలవు కలిగి.

ఛక్రిపురము సబ్ రేంజి నూర్ వైజు ఎస్. వి. ను బ్బారావు పట్నాయకుగారికి 24 దినములు ప్రిలిమినరీ సెలవున కలిపిరి. బాసాసామున వి. సి. మదాగారు నియమింపబడిరి.

కర్నూలు రేంజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు వి. టి. వేంకటాచారిగారికి 6 వారములు ప్రిలిమినరీ సెలవునకలిపిరి. వారివల కర్నూలుజిల్లా ఆర్కింగు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు వి. ఎన్. నానుదేవకాశ్రమిగారు నిర్వహించెదరు.

బొంబాయి మే 17:—విలియం మెక్స్ నెయి గారు మరణించెనని తెలుపుచున్నారు. ఈయన వాలెన్సెంపెనో యభ్యుభాగముగా నుండిరి. 1893, 94, 95 సంవత్సరములలో బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమునకు మేనేజరు డైరెక్టుగా నుండి ప్రభావితమైరి. ఆపరకర్మములలో ఆసంఘము తరపున సామాన్యకానన సభాసభ్యుడై యుండిరి.

విషయమును నిర్ణయించు.

బాబులు

మామిడిపూర్ణము

ప్రతిభాపాత్రము

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల కళాపరిషత్తు

పాఠ్యపాఠ్యము

ప్రతిభాపాత్రము

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల కళాపరిషత్తు

పాఠ్యపాఠ్యము

ప్రతిభాపాత్రము

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల కళాపరిషత్తు

పాఠ్యపాఠ్యము

ప్రతిభాపాత్రము

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల కళాపరిషత్తు

పాఠ్యపాఠ్యము

11-12

ఆంధ్ర ప్రతిక

1918 వ సం. మే నెల 18-న తేది

గురువారము.

కాంగ్రెసు పనిసాగించునా రెవ్వరు?

I

మన ప్రభుత్వము కంటికి కంటి బిడ్డలు రాజకీయ ప్రజాప్రతినిధులను దేశము మహాసభ, ఈ మహాసభ యుద్ధేక్షములను నిర్వహించుటకు కడలిత ముప్పది యేండ్లుగా నెవరో నా మహాసభలు ఎన్నెన్ని యో సలహాలు చేసినా. ప్రస్తుతము మనకు స్థూల దృష్టికి కావచ్చు మార్గములు కొన్ని మాత్రము అందులో నున్నవి. దేశము మహాసభకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడుపునట్టియు అందులో సమావేశమును నిర్వహించుటను చేయు నట్టియు ఉపసంఘములు హైందవభూమి కంటియు నొకటి, పరగణాపరగణాలోని లభ్య. వానికి విదవ నాలో చింపదగినవిజిల్లాసంఘములు, తాలూకా సంఘములు. రహదారి అన్ని జిల్లాలలోను జిల్లాసంఘములెర్పయియున్నవి. కాని ఇందులో అక్కములు పేరుకుమాత్రము సంఘములు. సంవత్సరపు పొడుగుననుసరితపోవుచుండును. ఆంధ్రమండలములమ్ము కుఆంధ్ర మండలములనుపరిశీలించిన యెడల గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లా సంఘములు మాత్రము సంవత్సరాది మొదలు సంవత్సరాంతము వరకును సజీవములుగాకొంచుచున్నవి. తక్కినవి సంవత్సరమున కొక్కపర్యాయము కడలిక చూపించి ఒక్క సమావేశము చేయుచుటకు తోడగు చున్నవి. ఆ సమావేశ మైపోయినతోడనే మరల నిద్రాడవి వానిని వశముచేసికొనుచున్నది. అలావ మండలములలోను, మహాసభము మండలములలోను, కన్నడము మండలములలోను నింతకంటె మంచి ఉత్పత్తి కలదని చెప్పుటకు తగిన యాధారములు కానరావు. తాలూకాసంఘములు ఎల్లఎడలను అరుడే. అందుచేత దేశము మహాసభ పనిని ప్రస్తుత ముందు స్థాయిసంఘము లెవ్వయు నెక్కువగా చేయుచున్నవని ఎవ్వరును చెప్పజాలరు. ఏ దేశము మహాసభ కార్యనివేదనము నెత్తించినను మహాసభోద్దేశములుజిల్లా ముఖ్యపట్టణముల నుండిబయటికి వ్యాపించుటకుమార్గము కలుగలేదే యను మొదలయెల్లయెడలను కానరాగలదు. అయిన బాలికా పని జరుగ లేదనుట మిక్కిలి తపః.

ప్రభుత్వము దినదినమును పని జరుగకున్నచు సాంసత్సరిక సమావేశము లెంతయో పనిచేయున్నవి. ఈ సమావేశములు మూడు తెరంగులు. దేశీయ మహాసభ సమావేశ మొక్కటి. రాష్ట్రీయ సమావేశములు రెండవది. మండల సమావేశములు మూడవది. ఉపమండల సమావేశములు ను తాలూకా సమావేశములును సంవత్సరములతరబడిని వెతకిన యెడల కొన్ని కన్పించవచ్చును గాని నాని రూపమేలేదని స్థూలముగా వర్ణించినను తప్పుగాదు. మన ప్రభుత్వమువారి వద్ద తులవ లేనే దేశీయ మహాసభోప క్రమమును శిఖరమున ప్రారంభ మయినది యగుటచేత అట్టి ప్రారంభమున గర్భితములగు నోషము అన్నియు కావించినవి. బహు భాషానితముగు హైందవభూమి యంతటికిని దేశీయ మహాసభ ఏర్పడినది కావునను మొదట మొదట విజ్ఞానవంతులు ఆంగ్ల భాషా కోవిదులు మాత్రమే కావునను దేశీయ మహాసభలో ఆంగ్లోపయోగమే యవసరమయినది. అందులోను మనము చెప్పుకొనున దంతయు ప్రభుత్వమువారికి చెప్పుకొనవలె ననియు చేయున దంతయు వారు దయదలచి మనకు చేయవలయు ననియు సిద్ధాంతము స్థిరముగా నున్నంత కాలము మనము చెప్పుకొనునది వారి కెట్లు అర్థము కాగలదా యనునదియే మన నాయకుల ప్రథమాలోచనగా నుండుచు వచ్చినది. ప్రభువు లొకవేళ దేశభాష లెరిగినవారైనను ఎరుగుకొన గలిగినవారైనను వారెల్లరము చేసకొనదరో వారికెట్లు అర్థము తెలుపబడునో యను వింత చేతనా యకులు అచ్చులుఆంగ్లారాధకులేయై. అది కారణముగనే రాష్ట్రీయ సమావేశములలోను ఆంగ్ల భాషయే ప్రముఖ మయినది. సిన్నటిదనుక మండలసభలలోను ప్రముఖముగానే యుండినది. మొదట మొదట ఆంగ్లభాష నేర్చినవారికే రాజకీయ విజ్ఞానము వ్యాపించుట యవసరముగా నుండినదను మండలసభలలో నాంగ్ల ముపయోగించినను తగినంత యత్నాహ ముండుచు వచ్చినది. కాని కొంతవరకు ఆంగ్లములో పరిజరిగి కొంతరాజకీయ విజ్ఞానము దేశమున వ్యాపించిన పిదప ఆంగ్లమున నాందోళన జరుపుట యనిన కొంచెయిండుమించుగావిసినవారేవనుటయైవది. ఎన్ని యోయితరవిధముల విషయములను తెలిసికొనగలవారే, కొంచెమించుమించు సమాప్రతిభ కలవారే, సమావేశ మగుట తటస్థించినది. ప్రభుత్వమువారు గట్టిపీడిలి బట్టి దేశీయమహాసభాందోళనకు తగిన సన్మానము చూపకపోవుటచే పాడినపాటలే పాడుట సంభవించినది. సమాన ప్రతిభకలవారలే చేరి పాడిన పాటలే పాడుకొనుట తునకు వినుకు పుట్టింపక మానదు. అట్టి వినుకు దేశీయ మహాసభవారికిని బుట్టెను. 'ఒక్కరి నెల్ల కాలము అడుగుచు నోరులు తెరచికొని యుండుట యేమి మగతనము. మన మేలునకై మనమే పాటుపడవలసిన యావశ్యకము లేదా?' యను సమస్య నిట్ట పొడుచుకొని వచ్చి మన నాయకులకు ప్రత్యక్ష మయ్యెను. అంతదనుక ఎల్లపజలకు రాజకీయవిజ్ఞానము కట్టించవలయు నను నభిలాష ఏదూరముననో మిణుకువలె కన్పించుచుండినది. అప్పుడు మహా తేజమై నాట్యంత్రి రించెను. నాటినుండి ఎల్ల యాదర్శములవారును మనము

ప్రభువులకు నివేదించుకొనుట యెంత యవసరమో మనలో మనము సంగతులను తెలిసికొని మనలో మనము పాటుపడి స్వయంసహాయసాధనము లభివృద్ధిపరచుకొనుట యంత యవసరమగుటను. హృదయపూర్వకముగా నంగీకరించిరి. అట్టి స్వయంసహాయవిధము సనుకరించిన యెడల మన ప్రార్థన మార్గమునకును గూడ హెచ్చుపటుత్వము కలుగుననియు సంగీకృతమయినది. స్వస్వరూపమును నెరిగికొన నారంభించిన ఆనిమేషము గొప్ప సుముహూర్తము. అప్పటినుండి ఆస్వస్వరూపదర్శన మిభూమికి కలుగు మార్గములు తీవ్రరోల్సాహముతో నాలోచింప బడుచున్నవి. తాలూకా సంఘములు ఫిర్కా సంఘములు గ్రామసంఘములు ఏర్పడ వలయు నను తమాతమా దేశమున మొదలైనది. హైందవభూమిలోని ప్రతి వ్యక్తికిని కుగ్రామమున నుండువానికి సైతము రాజకీయ వికాసము త్వరలో కలిగించ వలయునను నుద్దేశము దినదినము బలవత్తర మయినది. అందుచేత ఏకభాషా వ్యవస్థలగు మండలములకు సంబంధించినసభలో పూర్వపు వ్యామోహముచే తెచ్చిపెట్టుకొనిన ఆంగ్లభాషా ప్రాముఖ్యము అదృశ్యమై దేశభాష ప్రథమ గణ్యమై పోయినది. మండలసభలో నాంగ్ల భాషయందు మాటలాడుట తలవంపులుగా గణపబడ నారంభించినది మండల సమావేశమునకు గతిమగు చుండిన సంగీత పరిస్థితి వైరశ్యము నందినది. ఆంగ్ల భాష నెరుంగని గ్రామసమీప ప్రముఖులు అసంఖ్యాకులుగ సభయందు చేరి సమావేశమున కుత్సాహస్థితిని కలిగించుటగాక తమకు సంబంధించిన సమస్యలను తామే విమర్శించి మండల సమావేశాభిప్రాయములను నిజమగు జనాభిప్రాయముల మెనర్చుచున్నారు. ఇది శుభమాచకంబని దేశనాయకులెల్లరును సంగీకరించి యున్నారు. మండల సమావేశములు దేశభాషలకు సభ్యక్షత నిచ్చిన వాటనుండి ప్రజావికాస మెక్కువ విస్తృతించిన దనుటకు సందేహము లేదు. దేశమున నుత్సాహమును పెచ్చుపెరిగినది. సంవత్సరాదినుండి సంవత్సరాంతము వరకును జిల్లాలలో పని జరుగు నేర్పాటులు సాధ్యములు కాజొచ్చినవి. అయిన ఆంగ్లవ్యామోహ మొకను మన నాయకులకు వదలించే జరుగదగిన యంత పని జరుగుట లేదు. కానరావలసిన యంత యత్నాహము కానవచ్చుట లేదు. తోషవలసిన యంత వికాసము తోచుట లేదు.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాలలో ఓటను పండితుని సంబంధమున కలిగిన యల్లరులను విచారించుటకు నేర్పడిన సంఘమువారు తమ నిర్ణయ పత్రమును వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు బంపియున్నారు. అందలి సంగతుల సారాంశము మాత్రము తంత్రివార్త మూలకముగా దెలిసియున్నది. కళాశాలాధ్యక్షుడు జేమ్సుగారిని గురించి గాని ఓటను పండితుని గురించి గాని సంఘము వారేమి యభిప్రాయము నిచ్చిరో ఈ సారాంశమువలన తెలుట లేదు. వారి విషయమున విచారణ సంఘమువారు పడిన యభిప్రాయము తెలిపినం గాని వారి తీర్మాన

వత్సపు విలువ ఇట్టిదని మదింపు వేయుట కష్టము. ప్రస్తుతపు తంత్రీవార్తను బట్టి విచారణ సంఘము వారు రెండు పక్షములను సంతృప్తిపరుప జూచి వారినియు రాజకీయాందోళనా పరులను పత్రికలను ముఖ్యముగా జవాబుదారి చేయ జూచినారనియు దోచుచున్నది. హైందవ విద్యాలాఖ, రాష్ట్రీయ విద్యాలాఖ ఏనిలో గల యంతరము కొంత యసంతృప్తి కలిగించు చున్నదట! అనగా ఏలోపియను ఉపాధ్యాయులకు హైందవోపాధ్యాయులు ఎంత సమర్థులున్నను, ఎంత వయోవంతులున్నను ఎక్కువ హోదాలను జీతములను ఇచ్చుట కేర్పడి యుండు విద్యాలాఖ విభాగము కలవరము కలిగించు చున్నదట! ఉపాధ్యాయులు నయముగా ప్రవర్తించ లేక అల్లరులకు తావిచ్చుచున్నారట! ఈకారణములు కలవటగాని రాజకీయ వర్జితములలో తీవ్రసందర్భములు పొడచూపియుండుటచేతను విప్లవకాంక్షల పలుకుబడి కొంత సాగుటచేతను విద్యార్థులలో నొక విధమైన తిరస్కారభావము నెలకొనినదట! స్వల్ప విషయములకు సంవేదన నందు నభ్యాసము స్థిరమైనదట! పత్రికలు ప్రాస్తవ్యులలో విద్యార్థుల పక్షముగా వ్రాయుటచేత విద్యార్థులు చెడిపోవుచున్నారట. వంగరాష్ట్రపత్రికలు విద్యార్థుల కష్టములను బహిరంగముగా చర్చించుటచే వారికి నష్టము కలిగింపకుండును గాక యని గవర్నరుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇది మాత్రము చదువువారలకు చిత్రముగా దోచకపోదు. పత్రికలు సంగతు లరసికొని విద్యార్థుల కష్టములను వివరించినచో కాగుండుననిన సర్థముండేది. విద్యార్థుల కష్టములనుగూర్చి ప్రపంగింపనేరాదని బుద్ధిచెప్పుట నిరంకుశులగు ఉపాధ్యాయుల ప్రవర్తనను కప్పిపుచ్చనలయునట కాక వేరు కాజాలదు. ఇది విద్యార్థుల నైతికాభివృద్ధి కెప్పుటికిని సహకారి కాదు. విద్యార్థులైన కారాగారమునందు వలె నిర్బంధించ దగిన వ్యక్తులుగారు. దాపరికములు దొంగతనములు రాజనీతులు వారియెడల క్రయోగింపక స్వతంత్రపద్ధతులలో నుల్లాసముతో భరింపగల శక్తిగలచే ఖండిత ప్రవర్తనమున కంటె నుత్తమప్రవర్తన లేదను నాదర్శమున విద్యార్థులను పెంచుట యెల్లరకును శ్రేయోదాయకము. అట్టి మార్గము సవలంబించవలసినప్పుడు ఉపాధ్యాయుని లోకములను ఉపాధ్యాయుని లోపములుగను విద్యార్థులలో పములను విద్యార్థులలో పములుగను విమర్శించుట పత్రికా క్రచారకుల ధర్మము. ఈధర్మమునే వీరు నడుపరాదనుట విద్యార్థుల నాచియుంచుటకు సహకారి కావచ్చును. వారివైతికాభివృద్ధికి మాత్రము నిరోధకము కాకతప్పుదు కార్మికేలు ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలికాలోచనలతో నిట్టి యనర్థ దాయక మాత్రమును నిర్వచించి యుండుట సంతృప్తికరము కాదు. కారణము లేని చెప్పినను రాజకీయ పరిస్థితులనిదన జేయుట పురులను, రాజధానికళాశాల పరిపాలనను కొంతసంరిక్షింప జూచినను విచారణ సంఘమువారు, వంగరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు, కళాశాల సంతటిని జవాబుదారి చేయరాదనియు ఇప్పటికి తీసికొనబడిన చర్య చాలుననియు సభిప్రాయ పడుట కొంత శుభసూచకము. కళాశాలయొక్క పరిపాలక సంఘము ఇదివర కంద రధికారులే కలది ఇప్పుడు అధికారాసభికారప్రతినిధులు కలది యగునని విసుటకు సంతసించు చున్నాము. ఉపాధ్యాయులుగా నేటి పిల్లకాయలను బంపక కొండె మనుభవశాలురను నియోగించుటకు కార్మికేలు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుటయు నుపయోగకరమే. అన్నిటికంటె నెక్కువగా

నానంజనదగినది ఉపాధ్యాయులకు జీతభాషలు చక్కగా రావలయునను నిర్ణయమునకే యెయున్నది. జీతభాష చక్కగా వచ్చుట యనిన విద్యార్థి కఠినరములతో సానుభూతి నొందుట. అందుచేత విద్యార్థి ఉపాధ్యాయులకు సంవేదలు కొంత సమానములు కావచ్చును. ఇప్పటికంటె నప్పు డెక్కువ సానురస్యము నుపాధ్యాయు. రాజధాని కళాశాలాధ్యక్షుని పరిపాలనా కార్యముల భారమును పంచుకొనుటకు మరియిద్దరు ఉపాధ్యాయు లేర్పడనున్నారు. వీరు అయిరోపియ నులుగనే యుందురు. వ్యయమెక్కువ యగుటయు కళాశాలలో నైరోపియనుల బలము హెచ్చుటయు నీ జలహావలన ఫలమునునేమో మనుషుచూ నము సహజము. కల్పిత సర్వము కవిషను నెరుట మన ప్రాభేరకు రంగాచార్యులుగారు హైందవ శాఖ రాష్ట్రీయ శాఖల వలన వనర్థము స్వాభావి కముగా నాటిలునని చెప్పిన జ్యోతిషము కలకత్తా రాజధాని కళాశాల సమన్వయ కమిటీచేత సంఘము వారితో నిజమని నిరూపించబడి కూడ కార్మికేలు ప్రభుత్వము ఆ సంఘమునా రీతిషముమున జేసిన సలహాను చెడుటకు తమకు వీలు లేదని తెచ్చుచు ఈ క్రొత్త యుద్ధోద్యమాల స్పృహించ జూచుట యంత సమర్థము కాదు. అందును కళాశాలలో శాంతి కుదురు వెడల కొంత బరువు నైనను మోయువచ్చునేమో! విచారణ సంఘమువారు వై సలహాను చేయుటను బట్టియు ప్రభుత్వము వారు అల్లవ వీరి సంగీకరించుటను బట్టియు ఒక్క సంగతి స్పష్టము. జోషిల కున్దులేక పోలేదు. వైపుత యంత పూనినను దానిని నిర్మూలించక తప్పుదు. నిర్మూలనము ధైర్యముతో తలపెట్టిక కార్మికేలు ప్రభుత్వమువారు వండ్లులనియే మా యభిప్రాయము.

ప్రభుత్వమువారు

ఇటీవల నొకానొక పత్రికలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సభలో జరిగిన చిన్న చిక్కని యొకవార్త కేసులకి ముందరిది. ఒక్క యొకవ్యాసపక్షము తెలుగులో నువ్వనించుచు ప్రభుత్వము ఆను పక్షము భాషగా రాక గన్న మెంటు అనుబంధము యొగించెనట! సభవారతనిది సభ్యులంతరపెట్టి తెలుగుపక్షమే యుపయోగింపవలెనట! పక్కనున్నవారు ప్రభుత్వము వారు ఆ ఎత్తి ఇచ్చిరట! కాబోవలె! ఆయనకిది పలుకుటకే నోరుదిగుట కష్టమయ్యెనట! ఇదియంతయు, సభ్యులారకు వ్రోసి జేసియెడల, నిజమేకావచ్చును. కాని ఈసృష్టారము నిచ్చిన పత్రిక తుదకు చేసిన ప్రసంగములతో నుపంగ రము. ప్రభుత్వమువారు ఆ ఇంగ్లీషులో తప్పుగా వర్ణ క్రమమున వ్రాసి కొడు ను ఇది ఏడుగుక్కలలో నెచ్చరింపదగినపదమనియు కావున భాషాకాత్మికముచే భాష ను సహజమునకు పునఃకలకేపోయెననియు వాదించి క్రాసికది. ప్రభుత్వమువారు అటుట కప్పుగదా! సరిచేసి ప్రభుత్వమువారు అనగానే ఒక గుక్క తగ్గిపోయింది దీప్తుగా వుంకలేనవారు వారు వేర్వేరక్కరలేదు. ప్రభుత్వము అన్న నేచాము ఇప్పుడుమరియు గుక్కలు తగ్గివి. వాము గుక్కలతోనే పదములుగిరిపోయినది. ఈమాత్రము భాషా తత్వ మెవంగని వారు భాష నేల ఆరది చేయవలయునా?

చచ్చినవాడు బ్రతికివచ్చుటేనా?

మార్పును నుపనివద్ద పెంపింపేకాని. ఇతరకృత్తును ఆఫ్రికాలో కిడినయెడల నెదిరి నిలిచినవాడు. కిడినది కార్మాయు న్దగ్గ గెలిచి నూదానును స్వాధీనము చేసికొనిపోవుచుండగా మార్పును ఫహాదాద్ద బలములను నిర్దనుచేసి కిడినయెడల సభ్యులంతరము చెప్పెను. ఆయన కిడినకు తొందరపడక పెంపి ప్రభుత్వపు టుత్తరువును వచ్చుదకుక చేచియున్నందున నాప్రభుత్వమువారు పోకే లేయండచేసిరి. మార్పునును ఫహా దానుండి లేదిరావలసినదని యుత్తరువుచేసిరి వాడారితని ఎవరనుండిన మార్పును ఇప్పుడు కిడినయో కలిసి జర్మనుల తో యుద్ధముచే నుచున్నాడు. ఇతడు చనిపోయెనని వార్త

వచ్చెను. ఆంగ్లపత్రిక తెల్ల యును ఈతని కీర్తిని జూపుచు చు దీప్తవ్యాసములవ్రాసెను. కాని తుట్టుకుదకు ఈతనుబ్రతికి యున్నాడనియు పెంపి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసివారట. మొదటివార్త ఎట్లు వ్యవస్థాపకానికి స్పష్టపడలేదు. ఎట్లె నను నీమేమనునకు మార్పును నేనా చచ్చిబ్రతికి వచ్చిన వాడే కాదు. ఇదియే జరుగుగాక మరి కోరుచున్నాము.

మరియొక విప్రోయో క్యాసు.

ఇంకొక హైందవుడు నైకశాస్త్రమున కుత్సితగౌరవ మును బడచుకొనినాడు. లావునాయకు గానుండు లాలా యజ్ఞవల్క్య అత్యంతమైన ధైర్యశైలియర్జయులకు కనబరచి ఇతఁడు బ్రతికినైతిమనెనట సంగతి విచారణ!

ప్రాసిత వార్తలు

కాలనానాస్థితి. — నిన్నటిదిన మధ్యాహ్నము 100-4 డిగ్రీలు. అధమోష్ణము 80-9 డిగ్రీలు.

దీపములను వెలిగించు కాలము. — మే 18, 19 వ తేదీలకు 6-58 గంటలకు దీపము వెలిగింపవలెను.

మదరాసు పురపాలక సంఘము. — మే 20 వతేదీ కరికారము సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపురి పురపాలక సంఘమువారి కట్టడములలో వైశంఘమువారి సభ జరపబడును.

రెయిల్వే ప్రమాదము. — మదరాసు, దక్షిణ మహారాష్ట్ర రెయిల్వే ఇంజను డ్రైవర్ జె.బి.బి.బి.ఆంధ్రము నున్నట్లు, ఆక్కిణియ ప్రేమచంద్రుడు, ఇంజనులో నేడియో భాగము మిక్కిలి కడకైనది అనుమానించి దానిమాడబోవుచుండగా కాజుకారి ఆదర్శమును తుప్పులతో నిసిరేయ యడచెను. రెయిలు నిలపెట్టి బాని ఆక్కిణియ అనుభవించి తీసికొనవచ్చిరిగాని ఆతడు వెంటనే బృతిసొంపెను.

శ్రీభగవత్తత్వబోధిని సభ. — ఈ సభ వారి యాదరణకొంద పండిత. లక్ష్మీనాచార్యుల వారలకు ఈ నెల 19-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు ను 20 తేదీ శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు (రెండు దినములు) భట్టరుచరిత్ర) ను 21 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు మణి కాళిదాసు శతవత్సరమున కాలక్షేపము చేయబడును. ఉచితముగా ఆదివారము ఉదయము 7 గంటలకు ఉపన్యాసము చేపువడును.

సవరణ: — గంటలగూడెము తమూర జూనియర్ గారిట్లు మానేర క్రమముచున్నరు. వాచే వ్రాసుకొడిన ఘోషాయును వ్యాసమును, సందికలో నియ్యకేయవపును 27 వంకీ 269 పుటయందు "గూడ" యనుటకు మాత్రమరి పడియె. అభిప్రాయ భేదము గల్గింపె నీ నాక్యమునూడ యని దిద్దగొనక వారకులు ప్రార్థింతురు.

న్యాయస్థానవార్తలు.

ఎక్కురు పోలీసుకోర్టు
ఎల్. ఎ. కోమయేకుగాడు.
18, మే, 1916

కత్తితో పొడచుట — పూర్వ వైరమువలన యలూ నులే, అబ్దుల్ రహీము అనువారు జులై 27 వ తేదీకి తప్పు స్వామి అనువలన కత్తితో పొడచిరి. పోలీసువారి పంటనే యవ్వోటికిపోయి దానావారును జరణ అనుపత్రికి తీసుకొని పోయిరి ఈజ్లాపున మొదటియద్దాయి చెన్నపురి నుండి వెడలిపోయెను. వారి మరల పట్టుబడెను. న్యాయాధికారి వారివై నెరము స్థాపించి 24 వ తేదీకి కత్తు జైపెదచునని నిశ్చయించిరి.

పి. నారాయణ మెనను గారు.
గురుస్తా దోహతుడేములు: — బార్లెయిలో నిరసిం చున్న ఎస్. కె. సీతారామయ్యకు అను వర్తకుని గుమాస్తా టి. తిరుమలయ్యనాయును క్రిందటి డిశంబరు నెలలో యజ మానునకు రావలసిన రూ 270 మొత్తము కనూబుచేసి సా మ్మ సమహరించెను. న్యాయాధికారి తేను విచారించి, నేరము నిరపించి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష యు, రూ 500 జరమానా యు నిధించెను.

బరోపామహా సం గ్రామము

రష్యా సేనలు : శరవేగముతో బాగ్దాదువైపుకు పోవుచుండుట

హార్డింజి ప్రభువు : ప్రభువులసభలో ప్రవేశించుట

నైనిక సేనాశాసనము: అంగీకృతమగుట

(రైటులు ఏజన్సీ)

ఇంగ్లాండు

నైనిక సేనాశాసనము

మాడవసారి అంగీకృత మగుట.

లండను మే 17:— కామన్సులలో నైనిక సేనాబిల్లు మాడవసారి అంగీకృతమైంది. 250 మంది యంగ్లముగను తమవోట్లనిచ్చిరి.

రాజానుమతి

నైనిక సేనాబిల్లు కుకరివారమునాడు రాజానుమతిని బడయును.

కేన్సెంటు విచారణ

లండను మే 17:— కేన్సెంటు కేసు విచారణయందు నేడు కేబిట్నీ జనరలు తేలియున్నది. సంగతులను ధృవీకరించు కొందరు సాక్ష్య మిచ్చిరి. ఫిర్యాదులకు కేసు ముగిసినది. మేజిస్ట్రేటు విచారణ రేజిస్ట్రేలో ముగియవచ్చును.

నైనిక ఉద్యోగులు

లిఖితము లిచ్చుట.

లండను మే 12:— కెప్టెన్ ఆర్. ఇ. విల్సన్కు, డి. ఎస్. ఓ. విమలకు, కెప్టెన్ జి. హెచ్. మెకమడనుకు మిలిటరీ కౌన్సిలు ఇచ్చుటపట్ల "కెబిట్నీ"లో నున్నది.

ఇంటియూ స్టీమరు.

కళానుభవ రక్షించుట.

లండను మే 17:— ఇంటియూ స్టీమరులోని వాదలు రక్షించుట లాక్సులు రేపుచేరి. ఈ స్టీమరు ముందరికయ బడినది.

హార్డింజి ప్రభువు

లండను మే 17:— హార్డింజి ప్రభువు నేడు ప్రభువుల సభయందు పాల్గొనిరి. వీరిని న్యాయకు, సాంఘికసభ్యులు సందర్శించుచున్నారు.

కెర్మన్ గవర్నరు

లండను మే 17:— నో. ఎల్. ముల్లాసాను కెర్మన్ గవర్నరుగ నియమించిరి. పాన్జు క్రొత్తగవర్నరులకి వీరు మిత్రమందలి పక్షపాలకులు.

విదేశకార్యాలయము

కాశ్యపు కార్యదర్శి

లండను మే 17:— మార్లింగ్టన్లోని ఇట్లు వాగ్దాదు చున్నది. విదేశకార్యాలయమునకు సర్వకల్యాణి స్థానమున కాశ్యపు కార్యదర్శి హార్డింజి ప్రభువు నియమింపబడుట నిశ్చయమగుట ఆనాలోగ్గమునకు పరిచయించు కొనుచు వున్నది.

వైటుప్రాన్టీమరు కంపెనీ

లండను మే 17:— వైటుప్రాన్టీమరు కంపెనీకి 1968285 పానులు లాభమువచ్చినది.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా విమానములు.

వెనుమీద బాంబులు పేలుట

లోమ మే 17:— లోమ మీదకును, మెట్టి ప్రాంత మునకు ఆస్ట్రీయా విమానములపట్టి బాంబులు పేలినవి. అంతవపుడు కలిగించుటకు ప్రాంత మే వానిని తగిమిపెరి. ఒక ఇంజనీర్ నవ్వును కలిగించు. వెనుమీద ప్రభావములేదు. మెట్టిలో ఇద్దరు మరణించిరి. కొందరు బెబ్బలు తగిలినవి.

కెనడా

కెనడా పార్లమెంటు భవనము.

కమ్యూటీకేషన్లు.

అట్లావా మే 17:— కెనడా పార్లమెంటు భవనము తగిలబడిపోయిన సందర్భమున కమ్యూటీకేషన్ల సంగతులను విచారించి ఎవలో కావలయునని తగులబెట్టినట్లు ఆనమానున్నను రుజువుకాలేదని తెలిసి.

ఫ్రాన్సు

అంగ్లరంగము.

లండను మే 17:— జనరలు హేరుగా రిట్లు ప్రకటించుచున్నది:— హేరుకునుకు దక్షిణముననున్న మనకందకము లానికి జర్మనులు మాడు భాగములుగ వచ్చి పడవెదిరి. కాని రెండుభాగములను పూర్తిగ వెనుకకు గొట్టితిమి. మాడవభాగ మా స్వల్పకాలము మాత్రమే మన కందకములో నుండగలిగినది. లాంక ప్రైవటులను విమోచింపగల కొన్నిగలను (మేల్వి 250 గలనుల పాడవున కేత్రువుల మొదటి నైనికపంక్తి పట్టు కొని వానికి ఆటవికనవ్వును గలిగించిరి. ఆసీకి యెదురుగ మన నేగువారు కొందరు గనిపిస్తే కేత్రువుల రెండవకందకపు వరుసపట్టి ప్రవేశించి బాంబులను పేలెరి. విమోచింప కేత్రువుల నేగు వారు మనకందకమునకు వచ్చుటకై యత్నించుచుండగా తుపాకులను పేలి రాకుండ చేసితిమి. నేడు ఉభయపక్షములకును ఫిరంగులయధము జరిగినది.

పరాన్సు ప్రకటన.

పారీసు మే 16:— నిన్న రాత్రి పరాన్సు అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి. ముంబైలోని బటుమెన్సిలోని కేత్రువులు ఆకస్మాత్తుగ మీద పడవోయిరి. కాని బాంబులను పేల వెనుకకు తమి పేలెతిమి. ఆగ్లోనులో తీవ్రమైన ఫిరంగుల యధము జరుగుచున్నది. అనంత, 304 కొండ, మాన్ట్రోము లనదను మ్యూజునది ఎడమకట్టు ఫిరంగులు పెట్టి కేత్రువులు బాధించుచున్నారు. 304 కొండకు ఎదిరించుటకై వారు చేసిన ప్రయత్నమును మనము అగ్నివర్షము తురిమిచి సాగనియ్యలేదు. మ్యూజునదికి తూర్పునకు వీరగులోను కొంత ఫిరంగియధము జరుగుచున్నది.

పారీసు మే 17:— పెద్దపక్ష ఫిరంగులయధము జరుగుచున్నది. జర్మనులు యెదిరించి పూర్తిగ వోడిపోయిరి.

వెర్దను రంగము

అలహాబాదు మే 18:— వైయువల్లికా మిలిటరీ విలే ఖతుడిట్లు వాగ్దాదుచున్నది. పెద్దపక్ష కేత్రువుల పటాలములు 25 ఉన్నవి. ఇది జర్మనీ పిచ్చి. ఇంతకంటే ఎక్కువ పటాలములను వెట్టికపోవుట నలస వారియెద్ద నైన్యము పూర్తియగుచున్నది తెలిసికొనవలెను. ఏదోజయమునచ్చునని మొండినమ్మకముతో వారు 15 పటాలములను ఈ ప్రక్కకు ప్రోసిరి. ఇది యుద్ధకంఠమే యగుకొనినయెడల, ప్రస్తుతయుద్ధ మునందు ఈతంత్రములు సాగువు.

రష్యా

బాగ్దాదు రైలువే

రష్యావారు చొరుమకు పోవుచుండుట.

పీటరుగ్రాదు మే 16:— మాడుపాటను అను పట్టణము ను రష్యావారు పట్టుకొనిరి. ఇది ఇస్టింసుకు ముప్పుయిచ్చెట్లు లో ఈకాన్యముగ నున్నది. ఇందువలన టర్కీవారి రత్త కస్థానములలో గణితకొట్టికట్టు రష్యాసేన వ్యాపించియున్నది. మోసలువైపునండి, బాగ్దాదును చుట్టకొనినట్లు పీటరుగ్రాదు, పీని నన్ను టిరిబిట్టి గాగ్రిండుడ్యూకు ఆస్ట్రీయావారు జరుపుచున్న యుద్ధసిద్ధాంత నైపుణ్యము వ్యక్తమగుచున్నది.

ఇటీవల రష్యావారు బోస్నియానుకు పోవుచున్నాడు. బాగ్దాదు రైలువే వైపుకు కేరవేగముతో పోవుచున్నాడు. టూర్నిక, బిట్టిను పట్టణములు వీరి చేతులలో నుండుటవలన, కావలసిన సాధనసాధగ్రి సమకూరి పురోగమమునకు చాల సాహాయ్య కాంగ నుండును. రష్యాను సేనలు ఫలవంతమైన ప్రదేశములలో ప్రవేశించినది. ఇందువలన ఎంత పెద్దసేనకైనను కావలసిన సాధన సాధగ్రికొరకును.

టర్కీవారి వ్యర్థ ప్రయత్నములు

బాగ్దాదు రైలువే పట్టుకొనకుండ టర్కీవారు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. కాని రష్యాసేనల మోసమునైపుణ్యము వలన పోవుచున్నది. దైవబెకరు ప్రాంతము నంత టర్కీవారు ముందు కచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి, కాని రష్యావారి యగ్నివర్షమువలన రాజీపోయిరి.

మ్యూన్చెన్లోని వత్తిక పీటరుగ్రాదు విలేఖరుడు డెట్లు వాగ్దాదుచున్నది:— టూర్నికకు రైలువే యున్నది. ఉయామియా నరములోపై పల్లంబుచును. కాని మా నెల ప్రాంతమునందలి రష్యాసేన బలవంతమైనదిగనే యుండును. బాగ్దాదు రైలువే రష్యావారి రినివరకే వరికే చేసియుండును. ఇందువలన జర్మనీకి నష్టములు కట్టుబడును.

టర్కీనుండి వర్షములో అభిప్రాయ భేదము ఉదయించి పేరు ఉల్ ఇస్లాము వ్యామంగమంత్ర రాజీనిచ్చి.

విల్నా రంగరంగము.

జర్మనులజోరు చప్పుటగుట.

లండను మే 17:— విల్నాకు ఈకాన్యమునకు మును సోయము సరస్సుగద్ద జర్మనులు యుద్ధమున జోరుచేసి రష్యా కందకములో తాత్కాలికముగ నడుచు వెట్టిక రష్యావారు తిరిగి యెదిరించి వెంటనే తిరిమిపెరి. సరస్సుకు ఉత్తరభాగమున రాత్రి తెల్లవాగు జోరుగ నగ్నివర్షము తురిమిచున్నది. గెల్లిసియాలో కూడ జర్మనులు జోరుగ యుద్ధము చేయు వారంభించిరి. కాని రష్యావారు వారిని ముందుకు రాకుండ చేయుచున్నాడు.

“పోర్చుగల్ నాక”

వెట్రోగ్రాదు మే 17:— స్ట్రాస్బుర్గలో జరిగుచున్న యుద్ధమున అంతర్జాతీయ సభలందీ రష్యాకు రెడ్ కాగ్నిను సంఘమువారు తమ ప్రతినిధులను వెనుకకు రమ్మరి పిలిచిరి. జర్మను రెడ్ కాగ్నిను సంఘమువారు పోర్చుగల్ నాకకుమించి సంకలకు తమ విచారమును తెలుపవలసి నందులనే రష్యాను రెడ్ కాగ్నిను సంఘమువారి రిట్లుచేసిరి.

“గ్రాండ్ డ్యూక్ నికోలస్”

లాహారు మే 18:— గ్రాండ్ డ్యూక్ నికోలసుగారు ముందువచ్చుచున్న యుద్ధమునందు ముఖ్యనైన్యాధి పత్యమున హితురని వెట్రోగ్రాదును దురకొనుచున్నాడు.

ఇటలీ

ఇటలీ రంగము

లండను మే 17:— తమకు వెంట్రోనోలో కొద్దిగలరా జనును కలిగినదని ఇటలీవారు ఒప్పుకొనుచున్నాడు. ఆస్ట్రీయావారు మొదటి కందకపునకు వాటి ముందుకురాతరు. కావున వారు చాటుచున్నట్లు రి కలకుంది ఖుమదీని దొరికి రది చెప్పబడితే యాక్రీ నుండును. ఆస్ట్రీయావారును గుంపులు గుంపులుగవచ్చి పడిరి. వారికి ఇటలీ వారు మిత్ర నష్టమునకులిగించిరి. ఒక ప్రాంతమునందు ఇటలీవారు వెనుకకు బడిరి. ఇటలీవారు తిరిగి ఆస్ట్రీయావారిని యెదిరించగ వందలమంది ఖుమదీని దొరికిరి. ఆస్ట్రీయావారు రణరంగమునందు డిట్టుముగ మట్టడించలేకున్నాడు.

మెక్సికో

అమెరికా మెక్సికోలు

పాసింగుటను, మే 16:— జర్మనుల కరాంజాగారికిని, అమెరికావారికిని సఖ్యము కుదిరినది. మెక్సికో ఉత్తరభాగమును పీరెంతవరకు ఆమెపుత్రులలోనుంచి బాగుచేయుదలో మాచెదరు. ఈలోపుగ అమెరికావారివలన మెక్సికోనుండును.

హాలండు

డెన్విస్టీమరు.

ధ్వంసమగుట.

లండను, మే 15:— లండనునుండి రాబురుదామునకు ప్రయాణముచేయు బహేయాయన దెన్విచారి స్టీమరు భిన్న భిన్నములై పోయినది. వాడుకులలో నలుగురు పోయిరి. తక్కినవారు యార్మకురేపు చేరి.

జర్నలు

జర్నలిస్టుల మందుసామగ్రి

సంపాదక కర్మాగారములను మూయుట.

లండను, మే 16:—ఆంగ్ల పత్రికా కర్మాగారములను కనీసము రెండు వారాల పాటు మూసివేసినట్లు తెలియజేసినట్లు జర్నలిస్టుల సంఘం వారు జర్నలిస్టులనుండి తెలిపినట్లు.

మందులను సామగ్రి చేయుటకు కావలసిన సామగ్రి లేక కొన్ని కర్మాగారములను మూసివేసినట్లు తెలియజేయుచున్నారు.

ఇటీవల జర్నలిస్టుల రహస్యరంగమున ప్రేమిస్తూ ఫిరంగి గుండ్లను బట్టిచూడగ రాగి కగ్గెలతోయిట్లు కనిపించుచున్నదని ప్రాంతీయ పత్రికలు వార్తలు ప్రచురించుచున్నవి. ఈ సందర్భము ప్రేమిస్తూ ఫిరంగులకు నష్టము కలుగుచున్నది.

నలుమేరైను యుద్ధము

జర్మనులు తెలుపు సంగతులు.

వాషింగ్టన్, మే 17:—నలుమేరైను తటస్థదేశముల స్త్రీలను పిలిచినట్లుగా దాని వైపునకు వచ్చినందులకు, ఆ వాద్యము వారే వహించవలసి యుండునని ఆమె కాల్గిన జర్మను రాయదారి ఆమె కావారికి తెలియజేసెను.

పరిష్కారము

ఆంగ్ల రాయబారి

ఇప్పడునుచుండు

టెహ్రాన్, మే 17:—ఆంగ్ల రాయబారి పరిష్కారము ఇప్పడునుచుండునని వార్తలు ప్రచురించుచున్నవి. రహస్యరంగమున కొంతమంది, వీరికి స్వాగతమునిచ్చిరి.

టర్కీ

పొగాకు, వీరు నష్టము.

లండను, మే 17:—పొగాకు దిగుమతి జూన్ 1న తేదీ నుండి తగ్గించబడునని, వర్తక సంఘమువారు తెలియజేసిరి. వీరు సారా తయారుచేయుటకు తగ్గించుటకై రష్యనుల గాఢాక విల్లును తెచ్చిరి.

తురుష్క రంగము.

టెహ్రాన్, మే 17:—రష్యనులు బిట్టినును వాటి మందులపొయి బిట్టినును కృత్రిమములకు తురుష్కుల రాక పోతులను తంతులను ముట్టించునని తెలుపబడినట్లు. ఇటీవలను మోసుల్ లోను మధ్య 7 కుదిర్చు పట్టణముల వెనుక భాగమును రష్యనులు కలవరకొనిరి. ఏసియా - తురుష్క స్థానము నందు తప్పు తక్కిన అన్ని రంగములందును వ్యాపారగత విషయము లేవియులేవు.

రహస్యరంగము.

రహస్య రంగమునందు జర్మనులు తలచుచుంటిరే. దీని నుండి మొదలపెడియగా ముందు రష్యనులు తురుష్క స్థానములను ముట్టించుచుండగా వారికి జర్మను లేవనెత్తుచున్నవన పంపగలరామును సుమత్య కలుగుచున్నది.

చీనా

చీనా దేశమునందు సామ్యుచెలాయెడి

సామ్యుచెలాయెడిగూర్చి ప్రకటించిన కాసనము బ్యాంకు ఆఫ్ చైనానుండిను ఇతర బ్యాంకులకుంపువారి విషయమునందుకు నోటులకును దిపాట్లకును సంబంధించినదే కాని ప్రభుత్వమువారి వ్యాపారములకు సంబంధించినదాదని అధికారులు ప్రకటించిరి.

సెంటా

రాజప్రతినిధికి వచ్చిన యుద్ధవార్త

15వ తేదీగల యుద్ధ సమాచారముల తంతివార్తలుం బిట్లు చెప్పబడినది.

తరాసురంగము—తరాసువారు ముఠల వర్తనవద్ద జర్మనులను బాటదొరికి. జర్మనులు 12వ తేదీ సాయంకాలము దోసుం టుకు ఆగ్నేయభాగమున అగ్నివర్షమును గురిపించిరి. ఎంత అగ్నివర్షము గురియుచున్నను, తరాసువారి కెక్కడను సందియ లేదు. తరాసువారి ఫిరంగులయెదుట తక్కువైనట్లుగా చాలామంది యుద్ధభూమికి బలియైరి. తెయూమాంటుకు ఉత్తరమున జర్మనులు చాలసేపుతలచిరి కాని తరాసువారి ఫిరంగుల అగ్నివారి ప్రయత్నములను విఫలముచేసి వారిని బాటదొరికిన మోర్టారు వర్షము తక్కువుల కిగియేట్టినది.

తక్కువుల విమానవిమానాలు కావలెనను, రైలుదేవులనుల వైసను తరాసువిమానములు బాంబులు వేసిరి.

అంగ్లరంగము:—జర్మనులు చాలసేపు అగ్నివర్షమును గురిపించి సోంపిరిని మరీకోరుకును నడుచు మానుసానులు మాతో యుద్ధముచేసి ఒకసారి మాకందకముల నాక్రిమియ కొనెను. కాని మేము వారిని వెంటనే తిరిమివేసితిమి. అంగ్ల సేనామఖ్యులనుగూడ వారుముట్టించిరి. కాని తిరిమివేయబడిరి. కందకపు గోడలమీద కొంచు శత్రుబలములు కలబడినవి. స్కాటిషుదళమువారు ఆవలములను దిరిమివేసిరి. రష్యను సేనామఖ్యులవద్ద తక్కువులు ఆడుబరము చేయుచున్నారు. కాని వారిప్రయత్నములు నిమగ్నమౌచునను అగుచున్నవి.

తురుష్క ఆంగ్లరంగమునద్ద విజృంభించి ముందుగా సాగిరి. ముందుమున్ను రష్యనులవైపునును వెనుకకు వెళ్లి కొంత తలకు వారు ముందుకు వచ్చిరి. కాని అచ్చట ఆపివేయబడిరి. టెలిగ్రాఫులు, ఎల్లిరములకు నడుచు. టెలిగ్రాఫులనుగూడ తురుష్కులపనిసాగలేదు. తురుష్కుల ప్రయత్నము జర్మనుల కొండా ఇరాంగిని ముట్టించిరి కాని వీరేమనవచ్చునో తిరిమివేయబడిరి.

41వ వోగ్రి బలములతోనూ దళు లాన్సెనాయర్ లాలా అను నతడు ఇద్దరు బిట్టినునైకోవ్యోకులను ప్రయత్న సాహసములతో రక్షించినందున ఆతనికి :క్లారియాకృతి కుచ్చిబడినది.

మయినీరు పత్రికకు వచ్చినవార్తలు.

లండను, మే 16:—టెహ్రాన్ గాదునండి ఉత్తరప్రదేశ్ వచ్చినది. ఉత్తరభాగమునందు ఉభయక్షత్రములలో వెనుక ఒకరు విజృంభించి ప్రోవీకాని ముందుకు వచ్చెదరునుటకు పిలువెడు. ఆసియా స్థితిగతులనే ప్రస్తుతము జర్మనీ ముఖ్యముగా చూచుకొనవలసి యుండునని మార్చింగులొప్పు పత్రికా విలేజు కుని యభిప్రాయము. టర్కీకి తానుచేయుచున్న వాగ్దానముల నివ్వకు జర్మనీ చేల్లించకపోయిన టర్కీకి పోవచ్చును. అప్పుడు పడమటి రంగములకన్న మరెక్కడను జర్మనీ జయించుటకు పిలువెడు.

ఎథియోపియా వచ్చిన వార్తలకులన నీకింది సంగతులు తెలియుచున్నవి.—జర్మను లిరుకువాను సాండర్సు రీ వేల ఆస్ట్రీయా వైసికులతో స్వీర్లాను రక్షించు యేర్పాటులను చేయుచున్నాడు. ఓడలనుమించి వారు నాకాశమును మునీవేసివారు. ఇక్కడి ఇతరదేశములను పోగుచేసి జర్మనీకి పంపెను. తిండిలేక ప్రజలు మృత్యువును పడుచున్నార. స్వీర్లానుని వాసుసాండర్సు ఇంటిని భంగముచేయుటకు ప్రయత్నించబడినట్లు సిరియాలోని ప్రజలు తిరుగబడిరి!

జనరలు మార్చెందు.

యధ్యక్షులను చూపావుట.

లండను, మే 17:—జనరలు మార్చెందు యధ్యక్షులను చూపావుట. వీరు ముఖ్యసిద్ధ తరాసువేసినది.

తెలువార తెలిసినసంగతి.

నేడు ఆంగ్లేయపత్రికలు ముఖ్యవ్యాసములను వ్రాసి యుద్ధమునందు చనిపోయిన జనరలు మార్చెందును అభినందించుచు న్ను. కాని వీరు చనిపోయి ముందలేదని ప్రాంతీయలో అధికారులు చెప్పుచున్నార. వీరు చనిపోయినట్లు తారామున ఎందుకు ప్రకటించినది ఇంతవరకు సంగతి సందేహము తెలియరాలేదు.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

జనుము ఎగుమతి

సిల్వా, మే 17:—జనుము ఎగుమతిచేయుటకు గూర్చి దొరతమువారు కొన్ని శత్రుపట్టణముల నేర్పరచినారు. ఇది వరలో నంగీకరింపబడిన శత్రుపట్టణములనుండి, బ్రిటిషు కాన్పులు గారి యంగీకారము నొంది పిదప, తగిన పూచీనై సజ్జ నీయబడినట్టి జనుము బస్తాలను వై శత్రుపట్టణములకు మాత్ర ముకప్పము కక్కురుగారి యంగీకారమునై పంపవలయును. తేవు తగిన పూచీనై నియమిత శత్రుపట్టణములలో బ్రిటిషు కాన్పులగారి ఆధీనము చేసిరి. సగుకును వై నేర్పరచిన శత్రు పట్టణములలో నెవ్వోటికైనను, వర్తకుని ఇష్టమునచ్చినవారి కందజేయవలయును.

మొనూరు న్యాయస్థానము

బెంగళూరు, మే 15:—మొనూరునందు జిల్లా నిమగ్న జడ్జి గానున్న మిర్ హాజులు మున్నేకుగారిని మొనూరు దొర తమువారు మొనూరు ముఖ్యన్యాయస్థానాధికారిగా నియ మించిరి.

“మొనూరు” ఎగుమతి

రంగూరు, మే 17:—1915 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల లో 176 టన్నుల “మొనూరు” ఎగుమతిచేయబడినది. ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో 188 టన్నులు ఎగుమతి చేయ బడినది.

మూండ్ లో ప్రత్యేక న్యాయాధికారి

రంగూరు, మే 17:—ప్రస్తుతపు కేసులు ముగిసిన పిదప జూను మాదరకారము నుండి ఈ ప్రదేశాన్ని రాజద్రోహపు కేసులు విచారించబడును.

మొనూరు వార్తలు.

కె. ఎస్. చంద్రశేఖర ఆయ్యగారు కాన్పు సభ్యులు గా నియమించబడుట కులన వారిస్థానమును ముఖ్యమున్నేకు గారిని, శత్రుకొల్పు జడ్జిగాను, వారిస్థానమున బి. నుబ్బన్న గారిని, బెంగళూరు జిల్లా నెమళ్ళు జడ్జిగాను, వారిస్థానమున బెంగళూరు రెండవ మాదరకారి ఎస్ కృష్ణారావు గారిని మొనూరు మాదరకారిగా నియమించిరి.

జర్మనుల అగ్రావక పరమట.—వామరాజేంద్ర జంతు కాస్త్రు తోటల సూక్ష్మింబెంటు ఏ. జి. హుజునుగారు గుమ్మర్ మహల్ అను 2 జర్మనుల మృతదా యనియు, గాడిదా యనియు తూలబడినది. తంతట అజర్మనుడు పరుగు నట్టుచు దానాతెచ్చెను. జర్మనులకు దయాదాక్షిణ్యము లేని వారగుటకులన నే నటులంటినని ప్రతిపాది చెప్పెను. న్యాయాధికారి కేసును కొట్టివేసెను.

మొనూరు స్టేటురెయిల్వే

బెంగళూరు, మే 17:—పశ్చిమోత్తర రెయిల్వే ఇంజనీరు డి. జి. దానీగాడు మొనూరు స్టేటు రెయిల్వేలో ముఖ్య ఇంజనీరుగా నియమించబడిరి.

ఆంగ్లో ఇండియను పటాలము

బెంగళూరు, మే 17:—ఈ దినమున బెంగళూరు నీటి రెయిల్వే స్టేషనునుండి రెండవమాను నలుగురు మైనింగు ఆంగ్లో ఇండియను పటాలము శ్రేణిగోరి.

కలకత్తా మోకొల్పు

సిల్వా, మే 17:—నర్ బాన్ ఫుడ్ గారి స్థానమున ఎ. హెచ్. మ్యూనింగుగారు నియమించ బడిరి.

ఆకాశ విమానములు

విరాళ మొనగుట.

రీవా మహారాజుగారు, సోశంకి రాజపుత్ర ముఖ్య జను, మధ్యయండియా రాజపుత్రానా, సయ్యుక్తరాష్ట్రములు బొంబాయి రాజధానులలోని వామాలును గలనీ దొరతనము వారికి రెండు ఆకాశవిమానములను విరాళముగా నొసగిరి. ఇది వరలో రీవా మహారాజుగారిచ్చిన రెండు ఆకాశవిమానములతో గలనీ, ఈ నాలుగు విమానములతో చిన్నదళముగా జేయమని శ్రీ రాజాగారు కోరిరి. ఇండియా కార్యదర్శిగారు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా నా విరాళమును గ్రహించిరి.

మొయిలుస్తీ నురు.

బొంబాయి, మే 18:—గతమాసము 80 వ తేదీ బొం బయినుండి బయలుదేరిన “మంచాల” 4వ మొయిలుస్తీ నురు 17 వ తేదీ వారు మార్చెన్ చేరినది.

బొంకురా తిప్పరా మొయిలు

మే, 6 వ తేదీనో సంకయిన వారునునందరి వృత్తాంతము. మొయిలు సంతివించిరి జి. ప్రదేశములలో స్థితిగతులు మారలేదు. కాని వనిచేయ నియమించబడిన జనులు మాత్రము మంచిస్థితిలో నున్నారు. కలకత్తా శత్రుత్వము జనులకు నేయున్నది. అప్పుడు విస్తారముగా నీరుబడుచున్నది. ప్రత్యేక కిగి-సహాయము చేయవచ్చు. అయిన పొలకలునే మియు తగలేరు. భయము మునుపటిస్థితిలోనే యున్నది. భాష్యుధర హెచ్చినది పరిశుభము నియోగింపబడి బోషింక బకుచున్న వారు 19307రు. దానసహాయము చేయబడినవారు 25,297. మొత్తము 44597. తిప్పరా జిల్లాలో పడుటనై నియోగింపబడి 5,888 గురు. శిశోవృద్ధిని అనుకూలముగా చేయున్నది. సాధారణజనుల ఆరోగ్యము మంచిస్థితిలోనికి వచ్చినది. రూపాయి కేసుకేసుల పో. వియ్య ముక్కుబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపా మదరాసు.

THE GREAT WAR.

Rapid Russian Movements in Turkey.

LORD HARDINGE IN THE HOUSE OF LORDS.

Military Service Bill Passed.

CALCUTTA PRESIDENCY COLLEGE; THE ENQUIRY COMMITTEE'S REPORT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE MILITARY SERVICE BILL.

Third Reading Passed.

LONDON, May 17.
The House of Commons passed the third reading of the Military Service Bill by 250 votes to 35.

Receipt of Royal Assent.

LONDON, May 17.
The Compulsion Bill will receive Royal assent on Friday.

Rewards for Officers.

LONDON, May 17.
The "Gazette" announces that the D. S. O. has been conferred upon Captain R. E. Wilson, Artillery, and the Military Cross upon Captain J. H. McCudden, 21st Cavalry.

The "Eretria's" Crew Rescued.

LONDON, May 17.
The crew of the steamer "Eretria," which was sunk, have been saved and have arrived at La Rochelle.

In the House of Lords.

Lord Hardinge Takes His Seat.

LONDON, May 17.
Lord Hardinge to-day took his seat in the House of Lords. He was introduced by Lords Newton and Sanderson.

Secretary to Foreign Office.

LONDON, May 17.
The "Morning Post" says: -It is understood that Lord Hardinge will succeed Sir A. Nicholson as permanent secretary to the foreign office. Sir Nicholson is retiring owing to ill-health.

A Dutch Steamer Blown Up.

Four of the Crew Lost.

LONDON, May 17.
Dutch steamer, "Batavien fifth", London to Rotterdam has been blown up. Four of the crew were lost. The remainder have been landed at Yarmouth.

Import of Tobacco and Brewing of Beer.

To be Reduced.

The Board of Trade announces that imports of tobacco will be reduced by two thirds on June 1st. Mr. Runciman has introduced a bill to reduce brewing of beer by fifteen per cent.

The White Star Line.

Dividend of 65 Per Cent Paid.

LONDON, May 17.
The report of the White Star Line shows 19,68,385 sterling profit, after providing for excess profit, tax and other contingencies. Dividends amounting to sixty-five per cent have already been paid.

General Marchand Killed.

LONDON, May 17.
The famous French General Marchand has been killed in action.

Death Officially Denied.

LONDON, May 17.
The British press to-day publishes leading articles and long appreciation of general Marchand but now his death is officially denied in Paris. Hitherto no explanation has been received regarding the mistaken announcement.

France.

Latest French Report.

Active Artillery Fighting.

LONDON, May 17.
PARIS.—Last night's communique said:—An enemy detachment attempting to surprise a small post at Butte Mesnil in Champagne was repulsed with bombs. There has been active artillery fighting in Argonne. There has been sharp bombardment in the region of Avocourt, Hill 304 and Morihomme, left of the Meuse, and an attempted attack on Hill 304 was stopped by our curtain of fire. There were some artillery salvos east of the Meuse and in Woivre.

Lively Artillery Work at Verdun. A Small German Attack Defeated.

LONDON, May 17.
PARIS.—A communique reports only lively artillery work at Verdun and a complete defeat of a small German attack.

Lancashire Fusiliers' Brilliant Achievement.

LONDON, May 17.
A communique from General Haig reports that both sides were active in undertaking minor enterprises last night. Three parties of the enemy attempted to enter our trenches south of Hebuterne. Two failed entirely, and the third entered our trenches for a brief period. The Lancashire Fusiliers, after the explosion of some mines on the Vimy ridge, occupied the enemy's first line on a front of 250 yards, inflicting considerable casualties. A patrol opposite Auchy raided the enemy's trenches after the explosion of a mine and penetrated towards the second line, where bombs were exchanged with the enemy. A hostile patrol near Wiertji which was attempting to approach our lines was dispersed by our fire. There has been reciprocal artillery activity to-day.

German Activity Checked.

LONDON, May 17.
A communique states that the Germans displayed activity at Lake Midsiel, northeast of Vilna, where they gained a partial footing in Russian trenches, from which they were driven out by a counter-attack. There was violent all night bombardment north of the lake. The Germans were also active in Galicia, but were held by Russian fire.

An Austrian Air-Raid.

LONDON, May 17.
Rome.—The Austrians made an air-raid on Venice and the suburb of Mestre. They were driven off before much harm was done. One house was damaged. There were no casualties in Venice but two persons were killed and some wounded in Mestre.

Austro-Italian Fighting.

An Italian Communique.

Italians admit small reverse in Trentino but, as affairs have hitherto been limited to the first line positions, the Austrian claim to have taken nearly three thousand prisoners is likely to be the usual exaggeration. An Italian communique affirms that great losses were inflicted on Austrians who attacked in a massed formation and emphasises that the Italians only fell back on a section. The Italian counter-attacks took hundreds of prisoners. The Austrians on the bulk of the front were unable to develop their attacks.

Rapid Russian Advance.

Towards Bagdad Railway.

PETROGRAD.—The Russians have occupied the town of Mamaharan, about thirty miles north-eastward of Erzingan, driving a wedge into the Turkish defensive lines. This, combined with the threat of the envelopment of Bagdad from the direction of Mosul, gives a vivid interest to the Grand Duke's operations in Asia Minor. The Russian recent movements have been very rapid, especially towards the Bagdad railway, and they are likely to be well supplied, with Tabriz and Bitlis as bases. Also they are traversing rich territory capable of supporting strong forces. News is eagerly awaited of Cossack raids far to southward.

Mesopotamia.

Futile Turkish Attempt to Check Advance.

LATER.—A Turkish attempt to check the Russians threatening the Bagdad railway is a feature of to-night's communique. The Russians continue their progress in the direction of Mosul. The Turks further to westward in the Diarbeker region tried to take the offensive, but were defeated by our fire.

The Bagdad Railway.

LONDON, May 16th.—The "Morning Post's" Petrograd correspondent deduces from the existence of railway to Tabriz and steamers on Lake Urumia that the Russians' Mosul column is of considerable magnitude. He suggests the possibility that the Bagdad railway is already cut and of Germany's shortage of supplies. ("C. and M. Gazette.")

Ministers Resign.

LONDON, May 17.
ATHENS.—Serious differences have arisen in the Turkish Cabinet. The Sheik-ul-Islam and the Minister of Justice resigned.

TELEGRAMS.

IRELAND.

The Casement Trial.

LONDON, May 17.
The Casement proceedings to-day were confined to evidence confirming the Attorney General's statement, and the court adjourned with the case for the Crown practically completed. It is expected that the magisterial hearing will be concluded to-morrow.

Persia.

Governor of Kerman Appointed.

LONDON, May 17.
Nosr-El-Sultaneh has been appointed Governor of Kerman. Like Prince Firman Firma, the New Governor of Fars, he is a strong partisan of the allies.

British Consul-General Re-enters.

TEHERAN.—The British Consul General and Mr. Colony have re-entered Ispahan. They were accorded a splendid welcome by the Russian Military authorities and the Persians.

Germany.

Munition Factories Closed. For Lack of Material.

LAHORE, May 17.
LONDON, May 16th.—Italian workmen who have left Germany owing to shortage of food report that some munition factories are closed for lack of material.

Professor Pares states that the shortage of copper is obvious in German shells lately discharged on the Russian front, which damage the guns wherein they are used. ("C. and M. Gazette.")

A German Warning. To Neutral Merchantmen.

LONDON, May 17.
WASHINGTON.—Bernstorff has handed to Mr. Lansing a communication from Germany warning the neutral merchantmen when summoned by a submarine not to turn in the direction of the latter. The communication declares that, if they do so, the consequences will rest solely on the neutrals.

AUSTRALIA.

Report of the Commission.

Incendiarism Not Proved.

OTTAWA.—The report of the Commission which investigated the burning of the Parliament buildings finds that, while there is a strong suspicion of incendiarism, nothing in evidence justifies the finding that fire was maliciously caused.

China.

Moratorium in China.

Official Statement of Limitations.

LONDON, May 17.
It is authoritatively stated that the moratorium in China applies only to notes and deposits in the Bank of China and bank communications. It does not apply to Chinese Government obligations.

AMERICA.

An Agreement with Carranza.

LONDON, May 17.
WASHINGTON.—An agreement has been reached with Carranza whereby the latter will be given an opportunity to show whether he can control the situation in Northern Mexico. Meanwhile the Americans will remain on the Mexican soil.

Latest Telegrams.

The "Portugal" Outrage.

Action of Russian Red Cross.

PETROGRAD, May 17.
The Russian Red Cross has recalled its delegates from the International Commission for war prisoners at Stockholm owing to the refusal of the German Red Cross to express regret at the sinking of the hospital ship "Portugal."

LATER.—The Russians continue to sweep onward from Bitlis cutting the Turkish communications to south-west and south-west and seriously menacing the rear of seven Turkish divisions between Kut and Mosul. There is a curious lull in big events in all the theatres, except in Asia Minor, and especially remarkable is the continued German activity on the Eastern front. This raises the question as to whether the Germans can send aid to the Turks in time to prevent a great and perhaps decisive Russian stroke in Mesopotamia.

Burma.

Export of Wolfram Ore.

RANGOON, May 17.
There were 188 tons of Wolfram Ore exported from Tavoy in April last against 176 in April 1915.

Special Tribunal at Mandalay.

RANGOON, May 17.
At the conclusion of the present cases before the Special Tribunal at Mandalay, which is expected to be by the third week of June, further sedition cases will be tried.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

Export of Jute. A Press Communique.

SIMLA, May 17.

With reference to the Press Communique issued by this Department on the 13th April last in regard to jute exports from India, it is hereby notified for information that arrangements have now been completed by His Majesty's Government in regard to shipments to the following destinations, viz. the Argentine, Brazil, Cuba, Hayti, San Domingo, Dutch and Danish West Indies, Dutch Guinea, Panama, Venezuela, Columbia, Ecuador, Bolivia, Central America, Chile, Peru, and Mexico. The export of jute (raw) and jute manufacturers to these destinations will only be permitted under license from the Collector of Customs, if the ultimate consignee has signed the prescribed guarantee and is approved by the British Consular Authorities and if the consignment is shipped to one of the approved ports of which a list is appended and consigned to the British Consul at such port. In order to avoid inconvenience to the trade, shipments to the above destinations will be permitted up to the 31st May to consignees of whom notice of approval has not been received, and provided the goods are consigned to the British Consul at an approved port, on the understanding that delivery will only be given to the ultimate consignee on his being approved and on his furnishing satisfactory guarantees to the British Consul. The following ports have been approved in the case of Bolivia:—These are Valparaiso, Cabad and Moilenda and in the case of the other destinations the following ports in addition viz. Buenos Aires, Rosario, Bahia, Blanca, Payta, Montevideo, Paramaribo, Curacao, St. Thomas, Colon, Panama, Pinar, Bocas, Del Toro, San Jose, Port Limon, Porto Cabello, La Guayra, Barranquilla, Cartagena, Guayaquil, Rio de Grande, Pernambuco, Para, Antofagasta, Africa, Galeta, Buena, Coquimbo, Valdivia, Garro, Iquique, Junia, Megillones, Guatemala, Segucigapa, Puerto, Crotes, Matangua Bluefields, Pisagua, Talcahuano, Taital, Tocopilla, and Caletacoleso. Information as to which firms are approved can be obtained from the Collectors or Customs.

The Calcutta High Court, An Acting Judge Appointed.

SIMLA, May 17.

Mr. A. H. Cuning acts on the Calcutta High Court Bench during the absence on leave of Sir John Woodroffe.

BENGAL.

THE PRESIDENCY COLLEGE TROUBLE AT CALCUTTA.

Committee of Enquiry's Report. Bengal Government's Resolution.

CALCUTTA, May 17.

The Report of the Committee of Enquiry on the recent trouble in the Presidency College is published in to-day's Calcutta "Gazette" together with the resolution of the Government of Bengal on the subject. After thanking the Committee, which consisted of Justice Sir Ashutosh Mukherjee, Chairman, Mr. W. W. Hornell, Mr. U. W. Peake, Rev. J. Mitchell of Bankura and Mr. Heramba Chandra Mahtia of the City College, the resolution continues:—

"With regard to the strike which occurred in January the Committee of Enquiry are of opinion that some members rendered the task of the Principal more difficult by deliberate misrepresentations of his attitude. In respect of the assault on Mr. Oaten the Committee are impressed with the gravity of the offence committed by those who organised and carried it out, and consider that they should be severely punished. As to the light thrown by these incidents upon the general question of discipline in the College, the view taken is that it would be unjust to base on these two incidents alone a sweeping condemnation of the entire college, or to conclude that there had been any lack of strenuous and successful effort on the part of the Principal and the staff to maintain discipline in the institution. The Committee consider that, on the other hand, the true reasons for the present condition of things must be sought for in other directions. They come finally to the conclusion, in which the Governor-in-Council concurs, that no further disciplinary action of a general nature is required, and that the governing body may be left to deal with any individuals who may have been concerned in the assault on Professor Oaten and also with those members of the Students Consultative Committee who were implicated in the strike.

"The Committee have made careful examination of the general state of discipline at the Presidency College. They find that recently there has been some ferment among the students as a body, due in the main to political causes which has resulted in a spirit of insubordination and the existence of what is described as a spirit of excessive touchiness. The Committee note that there is a tendency among these young men to insist upon what they consider to be their rights without full realisation of their accompanying responsibilities. These unfortunate conditions are attributed, in part, to the activities of dangerous revolutionary propagandists and to the baneful influence of injudicious discussion in the public press of breaches of discipline. They are also, in the opinion of the Committee, due in part to the irritation caused by the division of the members of the College staff between Indian and Provincial Educational Services, and to want of free intercourse between the European professors and students which has led, on four specified occasions in the past four years, to an exhibition of want of tact on the part of teachers and to undue sensitiveness on the part of pupils. The Governor in Council believes that the Committee have accurately summarised the disturbing influences.

"The Committee make 12 recommendations each of which has been carefully considered by the Governor-in-

Council. He accepts the suggestion that the governing body of the Presidency College should be reconstituted so as to make it more representative and bring it into closer touch both with the Government and with the public. Immediate action will be taken to give effect to this recommendation. The Governor-in-Council further accepts the views expressed by the Committee as to the departmental system in the College, and also with regard to the desirability of reconstituting the Consultative Committee of Students, on a basis other than the system of election, which has clearly proved a failure. These views will now be brought to the notice of the Principal and the governing body. In the fifth recommendation the Committee deal with the relations between the members of the Indian Educational Service and of the Provincial Educational Service and suggest that the members of the teaching staff should be appointed not to services, but to posts on incremental salary. The whole question of the future constitution of the two services was discussed very thoroughly before the Public Services Commission. It will be impossible to take any further action in the matter until the recommendations of the Commission have been dealt with. The Governor-in-Council is in full sympathy with the view of the Committee that, in order to promote intercourse and foster a better understanding between European Professors and students, the former should possess a competent knowledge of the vernacular and be encouraged to learn classical Indian languages. The Committee's recommendation on this subject will be considered in consultation with the Director of Public Instruction. The Committee further advise that the Principal should take an active part in the instruction of the students. Orders have already been received from the Government of India sanctioning the appointment of two professors of the College as Bursar and Dean respectively, and the Governor-in-Council hopes that, in view of the relief which will thus be afforded to the Principal, he may be able to carry out the recommendation made by the Committee. The Governor-in-Council is not prepared to accept without some qualification the suggestion that professors of note should be transferred from other Colleges to the staff of the Presidency College. He appreciates, however, the value of the recommendation that graduates of special distinction, with some experience in teaching, should alone be appointed to the Presidency College, and suitable action will be taken to give effect to it. The proposals for structural alterations designed to minimise the likelihood of disturbance in corridors will be referred to the Principal to submit proposals to the governing body before they are sent to the Government.

"The Committee refer in the following terms to the question of discussion in the press of breaches of discipline in educational institutions. 'It is essential that a definite pronouncement should be made by the Government as to the incalculable mischief likely to result from injudicious discussion in the public press of questions relating to breaches of discipline in educational institutions. At the same time we recognise that the most effective remedy for the situation would be the creation of an esprit de corps which would render impossible the ventilation of grievances in the public press. The Governor-in-Council emphatically endorses these views, to which he desires to draw the attention of all editors of newspapers in Bengal. He trusts that they will recognise the harm which may be caused to the student community by public discussion of grievances of youths who are still in statu pupillari.

"The question of the management of the Eden Hindu Hostel with which the Committee deal in their eleventh recommendation will be taken up at once. The Governor-in-Council will also take into consideration the general recommendations on the subject of hostels. The Committee refer finally to the undesirable character of the present surroundings of the Presidency College. Proposals for the removal of the College to a more suitable situation were considered some ten years back, when it was deliberately decided to retain the College on its present site, and elaborate plans were prepared for its future expansion. A considerable area of land has since been acquired and laboratories have been built at a large cost. The Governor-in-Council will, however, examine the papers connected with the previous proposals in the light of the present recommendations of the Committee."

The Anglo-Indian Recruiting. Far From Discouraging.

CALCUTTA, May 18.

At the recruiting meeting held here last night Mr. W. C. Madge presiding, it was stated by Mr. A. C. Atkinson that though they had only touched recruiting so far in Bengal, they had not touched Behar, Orissa and Assam with the exception of Adra. Yet 370 men had enrolled. Of these 120 had already attested and proceeded to training. Mr. H. Stark said that recruiting results, so far, has been far from discouraging. At the recruiting meeting at Jamapore out of 70 young lads 48 came forward that very night. On Monday last there was a recruiting meeting at Sibpur College and out of the 43 lads in the hall, 36 came forward. Neither the youth of the country nor their employers seemed to realise that this was not the time to haggie over the terms. If they dailied now, the time would come when they would have to be fetched instead of coming forward voluntarily. Mr. Halsey, Secretary of the Calcutta Port Commissioners, who recently went home on leave, has applied for permission to join the Royal Field Artillery in which he has been offered a commission. The matter is now before the Government.

The Late Mr. H. W. Sutherland.

The Postmaster-General, Bombay, has telegraphed to Mr. W. A. Sutherland, late Superintendent, Division Ajmeer, at Calcutta telling him that his son Mr. H. N. Sutherland, Assistant Superintendent of the office of the Inspector General, R. M. S., Calcutta, and field postmaster with the British East African Expedition, had died of black water fever on the 14th instant. On the outbreak of the war Mr. H. W. Sutherland was one of the first to apply for field service. He left Calcutta on the 2nd January 1915 for Mombasa. Subsequently his two brothers and a brother-in-law in Supply and Transport followed suit and went with the Mesopotamian expedition. Besides his three sons and a son-in-law at the front, Mr. W. A. Sutherland has two other sons-in-law working in Government factories for munitions. Mr. H. W. Sutherland was only 27 years of age.

"Methods of the Indian Police" All Copies Forfeited.

CALCUTTA, May 18.

His Excellency the Governor of Bengal in Council has declared forfeited all copies of a pamphlet printed in English entitled "Methods of the Indian Police in the 20th century" by Mr. Frederin Mackarness, M. A., Barrister-at-law, Ex. M. P., published with an introductory note and an appendix by the Hindustan Sadar Office at San Francisco in November 1915 as containing words having a tendency to bring into hatred and contempt the Government established by Law in British India.

Bankura and Tippera Famine. The Weekly Report.

CALCUTTA, May 17.

The following is the report on famine and scarcity in the District of Bankura and Tippera for the week ending the 6th May 1916:—In the Bankura district the distress in the affected areas is generally unchanged. The people on works are generally in good condition. The relief measures are adequate. People are freely resorting to work. Loans are being freely advanced. Private charitable funds are giving assistance. Scarcity of fodder continues. The prices are almost stationary. The price of rice is 8½ seers per rupee. The number of persons on relief works was 19,307, and in receipt of gratuitous relief 25,290, total 44,597. The increase was due to the stoppage of agricultural operations for want of rain. The number of persons relieved on private works was 5,388 in the Tippera District. Conditions are improving in the affected areas. The weather is favourable for standing crops and weeding operations. The public health is good. The price of rice is 7 seers per rupee. The number of persons on test works was 1,580 and in receipt of gratuitous relief 3,698, total 4,678.

Bombay.

Deserter from S. African Police. A Case in the Bombay Police Court.

BOMBAY, May 17.

The Chief Presidency Magistrate to-day gave decision in the case in which one E. Mookie, a British subject of Dutch nationality, was charged by the C. I. D. with deserting the British South Africa Police Force. The facts of the case have been already reported. The prosecution alleged that the South African Police Force was a military force and that the accused deserted the force in August last. Later on information was received by the Bombay C. I. D. and the accused was arrested on the 20th March. He was subsequently placed before the Magistrate and released on bail. When the case came on for hearing it was argued on behalf of the accused that the Court had no jurisdiction in the matter, that the South African Police Force was not a military body as alleged by the prosecution, not having been raised by an order in Council, and that no "prima facie" case had been made out against the accused. The accused was remanded pending the arrival of the escort from South Africa with papers. Lieutenant Morris, of the South African Police Force, having arrived in Bombay, was examined by the Magistrate. He confirmed the story that had been given by the prosecution. The Magistrate held that, on the evidence of Lieut. Morris and other prosecution witnesses and the certificate granted by the Attorney-General in South Africa, he was satisfied that there was a strong probability that the accused had deserted the force, which was a military body. The Court accordingly ordered Mookie to be remanded to police custody pending his being taken to South Africa fifteen days later. His Worship further directed that a copy of the committal order and the proceedings be forwarded to His Excellency the Governor as required under the law.

BOMBAY, May 17.

Mr. William Macdonell, whose death is announced by Reuter, was a well-known partner of Messrs. Wallace and Co., and the Managing Director of the Bombay Company. He was the Chairman of the Bombay Chamber of Commerce during 1893, 94 and 95, and representative of that body in the Imperial Council during that period.

Punjab.

Codification of Customary Law. Official Report of the Conference.

LAHORE, May 17.

The official report on the conference that met at Simla in September last for codification of the customary law in the Punjab has been published. The report is of 3 parts, first part containing the covering report by the Hon'ble Sir Donald Johnstone, Chief Judge, who presided at the Conference, giving an epitome of the lines of arguments followed by the conference in the discussion of the subjects; the second part gives His Honour's opening address, the inaugural speech by the President and the proceedings of the conference and the resolutions; the third part contains the recorded opinion of several authorities and old correspondence.

Central India.

Solanki Flight of Aeroplanes. The Offer Gratefully Accepted.

H. H. the Maharajah of Rewa and the Solanki Rajput Chiefs and Thakurs in the Central India, Rajputana, the United Provinces and the Bombay Presidency, have offered two aeroplanes to the Government. These machines in conjunction with the two aeroplanes previously presented by the Maharaja of Rewa will make a unit of four to be named Solanki flight of aeroplanes. The offer has been gratefully accepted by the Secretary of State for India.

Weather Report.

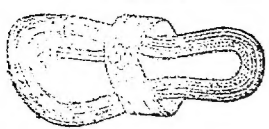
SIMLA, May 18.

Fairly wide spread rain has fallen in North Bengal, west of the Peninsula and South Burma. A temporary advance of the monsoon is in progress and weather is disturbed to west of Andamans as well as in south Arabian Sea.

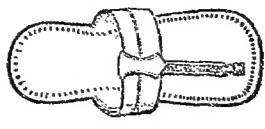
Chief amounts are:—Daburi 1½ inches, Jalpaiguri 1, Karwar and Mangalore ½, and Sholapur 1½.

FORECAST:—An increase of rain fall in the south and west of the Peninsula.

మదరాసు ఏజెంసీ-మహతా పురుషోత్తం మూల్కీ, 29, చెనాబహరు రోడ్డు, మదరాసు.

చెప్పలు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

సం	భర	జత
5005	సామాన్య మైన మద్యము	1-15-0
5006	"	2-4-0
5007	"	2-12-0
5014	"	2-14-0
5020	"	1-12-0
5021	"	1-15-0
5026	"	1-15-0
5035	"	2-4-0
5055	"	1-15-0
5056	"	2-4-0

పట్టి ఆర్డరు వెంటనే సామాన్య ధరకొరెదము.
ఒకడబ్బు జతలొనూపారికి నూటికి పది చొప్పున కమిషనువహుక.

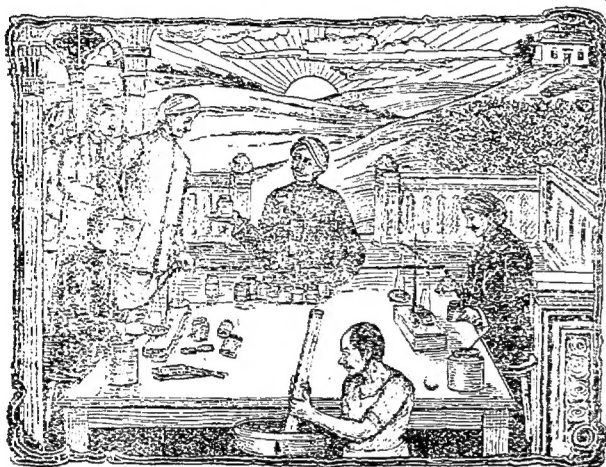
క్రోం లెడర్ కంపెనీ, కల్లానరం, మద్రాసు.

మా చిల్లర యేజంట్లగు (మెర్రస్ మేసర్స్, స్మిత్ అండ్ కో, హంటర్ & కో, మదరాసు) ఇద్దరూడే దొరకును.

(Baron & Co.)

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

వారి మేలైన సువాసన నస్యపుపొడి, సాదానస్యము.

1. తిన్నాడు మూల గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0
మొదటితరం సాదానస్యం లేక 1-కి ,, 0-14-0

డబ్బు బుడ్లకు రు. 2-8-0
రెండవతరం లేక 1 కి 0-12-0.

బ్యారన్ అండు కంపెనీ. 18 యె. సెకెండులైక బీచ్, మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నం జిల్లా అసకాపల్లి తోనుండు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్ కంపెనీ కంపెనీవారివల్ల ఈ 1916 సం. మే 1 వ తారీఖు లగాయిదు మిక్కిలి నవీకరణలు నడపబడి చక్కని యేర్పాట్లతో ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము అసకా పల్లి మాడుగుల గ్రామముల వోడవరము వద్దాదిగా మునుప మాన్యుగా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు సాపించుటకు ఈ బండ్లతో మొదటి రెండవ తరగతుల చోట్లు మాత్రమే ఆచరణబడినట్లు.

సంస్థ రాకపోకల కాలములవరం.

(1) మాడుగులనుండి తెల్లవారి ౫.05 ని 80 మ్ బయట చేరి వద్దాది వోడవరములమీదగా అసకాపల్లికి ౫.07 ని 45 మ్ చేరును. (2) అసకాపల్లినుండి తెల్లవారి ౫.10 ని 15 మ్ బయటచేరి వోడవరము వద్దాదిమీదగా ౫.12 ని 80 మ్ మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి ౫.౧౫ ౫.01 మ్ బయటచేరి వద్దాది వోడవరములమీదగా ౫.౧8 ని 15 మ్ అసకాపల్లి చేరును. (4) అసకాపల్లినుండి రాత్రి ౫.09 ని 20 మ్ బయటచేరి వోడవరము వద్దాదిమీదగా రాత్రి ౫.11 ని 80 మ్ మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల పట్టి.

టిక్కెట్ల విశేషము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అసకాపల్లి - వోడవరము	0-12-0	0-6-0
అసకాపల్లి - వద్దాది	1-2-6	0-9-8
అసకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
వోడవరము - వద్దాది	0-6-6	0-3-8
వోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాది - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

మార్కు:- 11 వయస్సుకు అందైన పిల్లలకు అర్హులైన పుచ్చుకొబడును. మొదటితరగతి ప్రయాణికులకు 25 పాకలును. రెండవతరగతి ప్రయాణికులకు 20 పాకలును. రాత్రి మిగిలినవారును. ఇంతియ మార్కుకు రి సౌకంతు పొలు 1 కి 1 వై అదగా ఒక డబ్బుడి వెంటా చాట్టి పుచ్చుకొబడును.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాంసిట్ కంపెనీ, అసకాపల్లి.
ప్రాక్రయటరు:- నాగులకొండ రాధాకృష్ణయ్య, మదరాసు.
N. Radhakrishniah,
148-149, Devarajamodali Street, Madras.

శ్రేష్ఠ మైన

పాణ్యము మామిడిపండ్లు.

కుదికి కుది, నువగుడు నువగుడు, ఇంపుకు ఇంపు, నువగుడును నువగుడు. వీరులకు భాగ్యవంతులనె నమాన ముగా భోజ్యము ఏది? ఈకుడు.

మధువును వెక్కిరించు

"మామిడిపండ్"

ఇట్టి ఉత్తమవాలిపండ్ల కృత్యములను మంచి నవాలు చేరకు, చువరాజులచేరకు, జమీందారులచేరకు, గవర్నర్ల చేరకు పొగడ్తగాంచినవా.

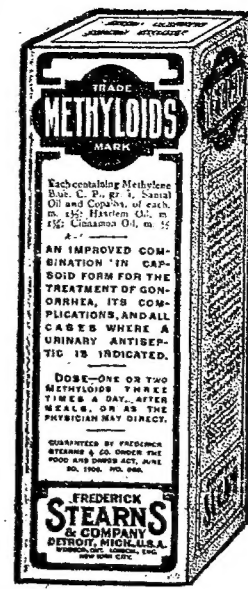
పాణ్యము } పి. వి. మాధవరావు ఆన్స్ బ్రదర్స్,
కర్నూలు } మనోరంజనీ, జగన్మోహనీ తోటలు.
పండ్లబాలితా ఉదయిముగ వంపబడును. తొందర పడును.

ప పంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
(గంధకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమురావు, ఎం. ఏ.

తైలిములభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొని పుచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడినవి. చందాపద్ధతి అనుసరించుకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశి కుడుము లేదు.

నిర్ణయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుడుము. యువకులు:- ప్రకంబచరిత్రకార్యాలయము, (25) 145, కాంబిడ్, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

మిథిలాయిడ్లు

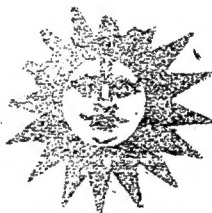
తెగలోగల వైతత్వ ఐమే జివేసి, సంపూర్ణ ముగా నుల మిచ్చును. ఇకొక్కన్న చేసికొనట కంటె సరివలచిది. నొప్పి గాని మూత్రస్పృచ్ఛిమును గాని గలిగించదు. రక్తికను క్రమముగా తగ్గించును. నిర్దుష్టమైంది. మలభ ముగా గోంపో న గు ను. పుచ్చుకొనటకు పీతత్వగ నందును. నీ కు తప్పక దొరకును. మిథిలాయిడ్లు

ఆపూర్వమైన గంధములు

1. త్రివర్ణప్రదీపిక:- టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ సహస్రికం. అరవది నంది తెలుగులోనికి భాషాంత రీకరించబడిది. ధన్యుకాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణప్రదీపిక:- అర్థకాండ, మన పూర్వల కి రాజకీ భాషామయలందు గల ప్రభావమును దీ వలన తెలుగుకవిత్వము 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యారహస్యము:- వచనము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:- ,, 0-12-0
5. సనత్కుబాతీ మము :- శంకర భాష్యాంధ్ర టీకా తాత్పర్య సహస్రికము 0-12-0
6. సంస్కృతి భారతము:- ఆంధ్రాక్షరములు 18-0-0

18 కర్వములు, నిర్దుష్టమైన ప్రతి నిర్దుష్ట కర్వాప్రకాది సత్గ్రంథములు, తొట్టితైద్యగ్రంథ ములు, ఆది శంకరాచార్య, గాయత్రీ మున్నగు పటములు మొదలగు లభించును.
కలయవారు:- మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసేది.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్దుష్టము నగు కుంకుమపువ్వు మూతర్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమూ స్పృశు నమయింపుడు. కరస్పాండెస్సు మొదలగునవి రంజితకు వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(25) 21, రామ్మంబిడ్, బాంబాయి.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.
వల స్వల్పము!
అమృతాంబనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.
వ్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
చక్కని డిబ్బితో సహా సీసా 1-కి వల 0-8-0.
తలనొప్పులమాన్యును, నాయుపుపొట్ల బోగొట్టును, బాష్పిపువ్వుల బోగొట్టును, పొట్లబోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూదేశమునగు రెయారుచేయబడు సుందరమును, దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార నువాసన గలిగి యందును. అమృతాంబన దీని 6, రెండుశెట్టిపిడ్, మదరాసు.